

Udskriftsdato: lørdag den 13. juni 2026

2007/2 TBL L 53 (Gældende)

Tillægsbetænkning over Forslag til lov om ændring af lov om Danmarks tiltrædelse af De Europæiske Fællesskaber og Den Europæiske Union (Danmarks ratifikation af Lissabontraktaten)

Ministerium: Folketinget

Tillægsbetænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om Danmarks tiltrædelse af De Europæiske Fællesskaber og Den Europæiske Union

(Danmarks ratifikation af Lissabontraktaten)

[af udenrigsministeren (Per Stig Møller)]

1. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 9. januar 2008 og var til 1. behandling den 24. januar 2008. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Europaudvalget. Udvalget afgav betænkning den 14. marts 2008. Lovforslaget var til 2. behandling den 8. april 2008, hvorefter det blev henvist til fornyet behandling i Europaudvalget.

Møder

Udvalget har, efter at lovforslaget blev henvist til fornyet udvalgsbehandling, behandlet dette i 1 møde.

Spørgsmål

Udvalget har under den fornyede behandling af lovforslaget stillet 162 spørgsmål til udenrigsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret. Udvalgets spørgsmål og ministerens svar herpå er optrykt som bilag 2 til tillægsbetænkningen.

2. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse af DF og EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelseuændret*.

Et *mindretal* i udvalget (DF og EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse*.

Enhedslisten mener, det er beklageligt, at flertallet i Folketinget insisterer på at færdiggøre behandlingen af Lissabontraktaten i Folketinget i en situation, hvor konsekvenserne af EF-Domstolens seneste afgørelser vedrørende konfliktretten og den danske arbejdsmarkedsmodel er uafklarede. Enhedslisten mener ikke, at der er nogen tvivl om, at mulighederne for at få en tilfredsstillende løsning på disse problemer er langt større, inden Danmark endegyldigt beslutter at ratificere Lissabontraktaten. Samtidig afslører udenrigsministeren i sit svar på spørgsmål nr. 549 ad L 53, at han intet kan sige om konsekvenserne for kommunernes mulighed for at stille krav til løn- og arbejdsforhold samt miljø i forbindelse med udbud som følge af Ruffertdommen.

Udenrigsministerens svar har også afsløret en afgrundsdyb uenighed mellem partierne bag den politiske aftale af 21. februar 2008 om dansk europapolitik om, hvad ordene om et forsvar for konfliktretten i denne aftale betyder. Venstre og De Konservative er helt uvillige til at tage de seneste domme fra EF-Domstolen op i EU. Socialdemokraterne og SF siger, at de er uenige, men lader sagen passere. Tilsyneladende er en hurtig og smertefri vedtagelse af Lissabontraktaten vigtigere for disse partier end at forsvare konfliktretten og kommunernes mulighed for at stille krav til løn- og arbejdsforhold samt miljø i forbindelse med udbud.

Forklaringen på dette hastværk kan kun være, at regeringen har lovet i EU, at Danmark er færdig med sin ratificeringsproces før den irske folkeafstemning. På den måde kan Danmark være med til at lægge pres på den irske befolkning, hvilket er ganske usmageligt.

Ny Alliance, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin var på tidspunktet for tillægsbetænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i tillægsbetænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i tillægsbetænkningen.

Kim Andersen (V) Michael Aastrup Jensen (V) Erling Bonnesen (V) Henrik Høegh (V) nfm.

Karsten Lauritzen (V) Morten Messerschmidt (DF) Martin Henriksen (DF) Helle Sjelle (KF)

Lars Barfoed (KF) Svend Auken (S) fmd. Kim Mortensen (S) Yildiz Akdogan (S) Jeppe Kofod (S)

Anne Grete Holmsgaard (SF) Karina Lorentzen (SF) Lone Dybkjær (RV) Per Clausen (EL)

Ny Alliance, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Ny Alliance (NY)	3
Socialdemokratiet (S)	45	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	25	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	23	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	17	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	2
Enhedslisten (EL)	4		

Oversigt over bilag vedrørende L 53 omdelt efter betækningsafgivelsen

Bilagsnr.	Titel
7	Betænkning afgivet 14. marts 2008
8	Udkast til tillægsbetænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 53 omdelt efter betækningsafgivelsen

Spm.nr.	Titel
437	Spm. om oversendelse af liste over danske love, som med vedtagelsen af Lissabontraktaten vil kunne påvirkes af EU's lovgivning, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
438	Spm. om Luxembourgforligets anvendelse i Rådet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
439	Spm. om, hvilke beføjelser der ikke tildeles Unionen, jf. artikel 4 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
440	Spm. om lovforslag, som har været afvist på grund af brud på subsidiaritetsprincippet og proportionalitetsprincippet, jf. artikel 5 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
441	Spm. om begrebet »groft og vedvarende« i artikel 7 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
442	Spm. om udtrykket »additional citizenship«, der ikke er medtaget i artikel 9 i TEU i den danske udgave af Lissabontraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
443	Spm. om oversættelsen af »citizenship« i artikel 9 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
444	Spm. om de nationale parlamenters overholdelse af principperne i artikel 12 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
445	Spm. om, hvorvidt forhandlingerne i Rådets arbejdsgrupper er omfattet af åbenhed, jf. artikel 12 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
446	Spm. om andre domstole i verden, som udvikler retten i lighed med EF-Domstolen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
447	Spm. om forskellen på specialretter, jf. artikel 19 i TEU, og særdomstole efter grundloven, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
448	Spm. om forstærket samarbejde, jf. artikel 20 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
449	Spm., om der kan vedtages blandede afgørelser, jf. artikel 24 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
450	Spm. om Unionens interesser, jf. artikel 24 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
451	Spm. om, hvem der kan fremsætte forslag, jf. artikel 27 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå

- 452 Spm. om, hvorvidt landene selvstændigt afgør, hvad de anser for påtrængende nødvendigt, jf. artikel 28 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 453 Spm. om en nærmere afgrænsning af begrebet »militær- eller forsvarsområdet«, jf. artikel 31 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 454 Spm. om, hvorvidt artikel 34 i TEU indebærer, at Frankrig og Storbritannien er forpligtede til at følge fælles EU-afgørelser ved FN og G8-møder, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 455 Spm. om, hvorvidt internationale aftaler kan få forrang for medlemslandenes egen lovgivning og handleevne, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 456 Spm. om, hvorvidt Unionen vil indstille en militær aktion, jf. artikel 42 i TEU, såfremt det besluttet i FN's Sikkerhedsråd, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 457 Spm. om, hvorvidt beslutninger i NATO, jf. artikel 42 i TEU, er bindende for Unionens repræsentanter, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 458 Spm. om kompetence under folkeretten, som tilfalder landene, og som kan udføres af Unionen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 459 Spm. om, hvilke europæiske lande der opfylder betingelserne i artikel 49 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 460 Spm. om, hvorvidt Israel kan ansøge om medlemskab, jf. artikel 49 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 461 Spm. om retsvirkningen af den manglende danske oversættelse af »additional citizenship« og »suggestions« i forhold til artikel 55 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 462 Spm. om juridiske virkninger af præamblen i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 463 Spm. om Domstolens kompetencer på områder med enekompetence og delt kompetence, jf. artikel 2 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 464 Spm. om, hvorvidt konkurrencereglerne, jf. artikel 3 i TEUF, kan anvendes på sundheds-, uddannelses- og kulturområdet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 465 Spm. om områder, hvor Unionen, jf. artikel 3, stk. 2, i TEUF, kan indgå internationale aftaler, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 466 Spm. om, hvorvidt det indre marked, som nævnt i artikel 4 i TEUF, omfatter sundhed, uddannelse og kultur, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 467 Spm. om, hvilke dele af social- og arbejdsmarkedspolitikken, jf. artikel 4 i TEUF, der ikke er omfattet af traktaterne, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå

- 468 Spm. om minimumsregler og totalharmonisering under miljøkompetencen, jf. artikel 4 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 469 Spm. om minimumsregler og totalharmonisering vedr. forbrugerbeskyttelse, jf. artikel 4 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 470 Spm. om nationale kompetencer på de områder i artikel 6 i TEUF, som ikke er berørt af traktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 471 Spm. om, hvad »højt« beskæftigelsesniveau betyder, jf. artikel 9 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 472 Spm. om miljøhensyn vedr. landbrugs- og transportpolitikken, jf. artikel 11 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 473 Spm. om dyrplageriformer, som tillades, jf. artikel 13 i TEUF, med begrundelse i religiøse ritualer, kulturelle traditioner og regionale skikke, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 474 Spm. om, hvilke tjenesteydelser af almen økonomisk interesse der, jf. artikel 14 i TEUF, henhører under EU, henholdsvis medlemsstaterne, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 475 Spm. om vedtagelse af forordninger med hjemmel i artikel 14 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 476 Spm. om begrebet »unionsborgerskab« på andre sprog, jf. artikel 20 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 477 Spm. om, hvorvidt børn, der i EU fødes af statsløse forældre, får rettigheder efter unionsborgerskabet, jf. artikel 20 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 478 Spm. om forrang vedr. foranstaltninger vedtaget efter artikel 23 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 479 Spm. om, hvorvidt vedtagelse af de i artikel 23 i TEUF nævnte foranstaltninger vil indskrænke medlemsstaternes traktatkompetence, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 480 Spm. om artikel 48 i TEUF og forholdet til bestemmelser om unionsborgerskab, ikkediskrimination, charteret m.v., til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 481 Spm. om abortklinikkers ret til fri etablering i lande, hvor abort er forbudt, jf. artikel 50 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 482 Spm. om betydningen af artikel 52 i TEUF i forhold til Laval-dommen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 483 Spm. om tjenesteydelser omfattet af artikel 59 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 484 Spm. om gensidighedskrav vedr. kapitalfonde eller statsstøttede virksomheder i tredjelande, jf. artikel 64 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå

- 485 Spm. om danske afgifter i risikozonen for forbud efter artikel 110 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 486 Spm. om sager, som er rejst med hjemmel i miljøgarantien i artikel 114 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 487 Spm. om begrebet »alle andre formålstjenlige foranstaltninger«, jf. artikel 116 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 488 Spm. om, hvornår retten til at vedtage regler om intellektuelle ejendomsrettigheder, jf. artikel 118 i TEUF, er overladt fra Folketinget til EU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 489 Spm. om, hvilke økonomiske danske politikker, jf. artikel 119 i TEUF, der kan reguleres efter Lissabontraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 490 Spm. om udviklingen af forskellene i inflation, jf. artikel 140 i TEUF, siden introduktion af den fælles mønt, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 491 Spm. om Karlsruhedomstolens doms betydning for andre landes forpligtelser, jf. artikel 136 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 492 Spm. om, hvorvidt artikel 138 i TEUF begrænser Nationalbankens og danske myndigheders muligheder for at indgå internationale aftaler, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 493 Spm. om, hvorvidt der kan vedtages retligt bindende regler for beskæftigelsespolitikken, jf. artikel 145-148 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 494 Spm. om Laval-Vaxholm-dommens forenelighed med »hensyntagen til de nationale systemers forskellige karakter«, jf. artikel 152 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 495 Spm. om, hvorvidt der er forrang til EU-regler, når Unionen kun »støtter og supplerer« medlemsstaternes indsats, jf. artikel 153 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 496 Spm. om, hvorledes begrebet »i væsentligt omfang« i artikel 153, stk. 4, i TEUF udlægges, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 497 Spm. om, hvorvidt tilføjelsen om »sport« i overskriften til tredje del, afsnit XII, i TEUF er udtryk for en ny EU-kompetence, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 498 Spm. om afgrænsningen af artikel 167 i TEUF fra bestemmelserne om det indre marked, tjenesteydelser m.v., til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 499 Spm. om, hvorvidt Lissabontraktatens sundhedsbestemmelse, jf. artikel 168 i TEUF, udbygger traktatens sundhedsbegreb, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 500 Spm. om afgrænsningen af bestemmelsen om folkesundhed i artikel 168 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 501 Spm. om betydningen af udtrykket »højt sundhedsbeskyttelsesniveau« i artikel 168 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå

- 502 Spm. om betydningen af udtrykket »højt forbrugerbeskyttelsesniveau« i artikel 169 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 503 Spm. om afgrænsning af hhv. totalharmonisering under det indre marked og minimumsbestemmelser under forbrugerbeskyttelse i artikel 169, stk. 2, i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 504 Spm. om, hvorvidt der kan vedtages forordninger, direktiver og/eller bindende beslutninger med forrang for medlemslandenes lovgivning for rumfart, jf. artikel 189 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 505 Spm. om, hvorvidt tilføjelsen i artikel 191, stk. 1, »og navnlig bekæmpelse af klimaforandringer«, er en ny EU-kompetence, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 506 Spm. om betydningen af udtrykket »højt beskyttelsesniveau« i artikel 191, stk. 2, i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 507 Spm. om regulering af energiafsnittet i artikel 194 i TEUF efter Nice-traktatens fleksibilitetsbestemmelse, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 508 Spm. om retsvirkninger af artikel 205 i TEUF om principperne for Unionens optræden udadtil, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 509 Spm. om, hvilke aspekter af den intellektuelle ejendomsret der ikke er omfattet af traktaterne, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 510 Spm. om betydningen af Domstolens retspraksis og Kommissionens henvisning til bestemmelser i Charteret om Grundlæggende Rettigheder, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 511 Spm. om solidaritetsbestemmelsen i artikel 5 i hhv. NATO- og Vestunionstraktaten og solidaritetsbestemmelsen i artikel 222 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 512 Spm. om nye beføjelser i artikel 222 i TEUF, som ikke findes i de to andre traktater, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 513 Spm. om en konflikt mellem artikel 222 i TEUF og solidaritetsbestemmelserne i henholdsvis NATO- og Vestunionstraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 514 Spm. om, hvorvidt Unionen, jf. artikel 280 i TEUF, kan oprette egne fængsler, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 515 Spm. om, hvilke handlinger og hverv der er uforenelige med hvervet som kommissær, jf. artikel 245 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 516 Spm., om det er tilladt for euomedlemslande, jf. artikel 282 i TEUF, at opbevare nationale betalingsmidler, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 517 Spm. om betydningen af manglende eller ufyldstgørende begrundelse, jf. artikel 296 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 518 Spm. om retsvirkninger af manglende decharge, jf. artikel 318-319 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå

- 519 Spm. om, hvorvidt Europa-Parlamentet ved egne beslutninger, jf. artikel 335 i TEUF, kan udvikle opgaver, der ligger uden for de opgaver, som er tildelt Parlamentet i traktaterne, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 520 Spm. om, hvorvidt en dansk tjenestemand med en fortid som embedsmand i EU skal rette sig efter danske regler eller EU-regler, jf. artikel 287 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 521 Spm. om overenskomster, jf. artikel 341 i TEUF om hjemsteder, kan fastlægges ved kvalificeret flertal i Rådet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 522 Spm. om, hvorvidt et medlemsland, jf. artikel 344 i TEUF, kan indklage et andet medlemsland for brud på den europæiske menneskerettighedskonvention, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 523 Spm., om artikel 344 i TEUF gør det tilladt at gå til Haagdomstolen med konflikter om emner, som falder uden for traktaternes anvendelsesområde, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 524 Spm. om vurderingen af et lands sikkerhedsinteresser som nævnt i artikel 346 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 525 Spm. om, hvorfor det nordiske samarbejde ikke er nævnt i en særlig traktatbestemmelse, ligesom unionen mellem Beneluxlandene er det i artikel 350 i TEUF om Unionen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 526 Spm. om, hvilke lovgivningsområder, der, jf. protokollen om det indre marked, fremover kan EU-reguleres ved hjælp af den nævnte fleksibilitetsbestemmelse i artikel 352 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 527 Spm. om, hvilke bestemmelser som jf. protokollen om anvendelsen af Den Europæiske Unions Charter om Grundlæggende Rettigheder i Polen og Det Forenede Kongerige, kan anvendes i Danmark, men ikke i Polen og UK, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 528 Spm. om, hvorledes Danmark, jf. protokollen om statuten for Det Europæiske System af Centralbanker og Den Europæiske Centralbank, vil blive repræsenteret ved eventuel opgivelse af euro-undtagelsen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 529 Spm. om henvendelsen fra godt en million europæere med ønsket om et enkelt hjemsted for Europa-Parlamentet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 530 Spm. om en oversigt over Schengenregler og andre retspolitiske regler, som Danmark er med i, og som Danmark er uden for, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 531 Spm. om en oversigt over regler, som regeringen gerne ville være med i, men som vi ikke kan være med i på grund af undtagelsen på det retlige område, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå

- 532 Spm. om en oversigt over regler på det retlige område, som regeringen ikke ønsker at være med i, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 533 Spm. om danske dommers kompetence til at vurdere en anmodning om udlevering fra andre medlemslande under den europæiske arrestordre, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 534 Spm. om, hvorvidt danske dommere kan hindre udlevering efter den europæiske arrestordre, hvis de forhold, som påstås kriminelle, ikke ville være ulovlige i Danmark, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 535 Spm. om, hvilke EU-retsregler, jf. protokollen om Det Forenede Kongerige og Irlands stilling for så vidt angår området med frihed, sikkerhed og retfærdighed, der ikke vil gælde i henholdsvis UK og Irland, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 536 Spm. om, hvorvidt Domstolens dom om abort som tjenesteydelse, jf. protokollen om artikel 40.3.3 i Irlands forfatning, er anvendelig i Irland, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 537 Spm. om, hvorvidt Domstolen kan se bort fra erklæringen om Den Europæiske Unions Charter om Grundlæggende Rettigheder og udvide anvendelsesområdet for charteret, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 538 Spm. om, hvorvidt opfattelsen af EU-retten som et forfatningssystem er inkluderet i den eksisterende retspraksis, som omtales i udtalelsen fra Rådets juridiske tjeneste i erklæring nr. 17 til Lissabontraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 539 Spm. om tilfælde, hvor der efter indgåelsen af en EU-traktat er blevet tilføjet en protokol, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 540 Spm. om de 33 punkter i Lissabontraktaten, som det slovenske formandskab har udpeget til forhandling, inden eller efter at traktaten er blevet ratificeret, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 541 Spm. om en redegørelse for, hvilke følsomme politiske aspekter af de forberedende dokumenter (i forhold til implementeringen af Lissabontraktaten) Jo Leinen ikke mener bør diskuteres endnu, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 542 Spm. om Lissabontraktatens finansielle og budgetmæssige konsekvenser og om Europa-Parlamentets budgetudvalgs arbejde med en rapport om disse forhold, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 543 Spm. om, hvorvidt hemmelighedskræmmeriet omkring konsekvenserne af Lissabontraktatens implementering medvirker til at sikre gennemskuelighed og en åben debat om EU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 544 Spm. om sammensætningen af den stående komité, som skal fremme samarbejdet om indre sikkerhed, og dennes arbejde samt om statutterne for denne komité, jf. TEUF artikel 71, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå

- 545 Spm. om, hvorvidt Vaxholmdommen henviser direkte til Charteret om Grundlæggende Rettigheders artikel 28, og hvorvidt en vedtagelse af Lissabontraktaten derfor vil cementere Vaxholmdommens konklusioner, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 546 Spm. om konsekvenserne af, at ligestillings- og antidiskriminationsprincippet i TEU artikel 2 og TEUF artikel 10 af EU-Domstolen tillægges større vægt end TEUF artikel 17, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 547 Spm. om tilføjelse af protokol/erklæring til Amsterdamtraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 548 Spm. om forhindringer i Lissabontraktaten for nye Rüffertdomme (C-346/06), til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 549 Spm. om konsekvenser af Rüffertdommen (C-346/06) for danske kommuners udbudsmateriale, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 550 Spm. om Vaxholmdommens (C-431/05) henvisning til Charteret om Grundlæggende Rettigheder, jf. fjerde afsnit i svar på spørgsmål 41 til L 53, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 551 Spm. om EF-Domstolens bemyndigelse til at tage stilling til omfanget af konfliktretten, jf. Vaxholmdommen (C-431/05), til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 552 Spm., om det nationale kompromis har juridisk gyldighed i forhold til EF-Domstolen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 553 Spm. om EU-Domstolens eventuelle kompetencer i forhold til kommuners udbudsmateriale, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 554 Spm., om regeringen vil forpligte sig til at respektere udfaldet af den irske folkeafstemning om Lissabontraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 555 Spm. om Kommissionens forpligtelser, hvis en million borgere kræver, at den tager et spørgsmål op, jf. TEU art. 11 og TEUF art. 24, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 556 Spm. om Parlamentets behandling af politisk følsomme emner og ratifikation af Lissabontraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 557 Spm. om besvarelse af spørgsmål 95 til L 53, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 558 Spm. om dansk oversættelse af »undistorted competition«, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 559 Spm. om, hvorvidt Vaxholmdommen har reguleret konfliktretten i Sverige, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 560 Spm. om besvarelse af spørgsmål 197 til L 53, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 561 Spm. om, hvorvidt et medlemslands udtræden kræver et flertal af afgivne stemmer i Europa-Parlamentet og et kvalificeret flertal i Rådet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå

- 562 Spm. om dansk godkendelse af EU-tilslutning til den europæiske menneskerettighedskonvention, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 563 Spm. om anvendelse af atomvåben, jf. TEU artikel 42 og 43, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 564 Spm. om, hvorvidt EU-retten har forrang over grønlandsk og færøsk lovgivning vedtaget i Folketinget, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 565 Spm. om, hvorvidt Charteret om Grundlæggende Rettigheder giver EU-borgerne yderligere beskyttelse, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 566 Spm. om regler for beskyttelse af personoplysninger, jf. TEU artikel 25, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 567 Spm. om Europa-Parlamentets rejseaktivitet mellem Bruxelles og Strasbourg, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 568 Spm. om Danmarks indsigt i EU's forsvarsagenturs arbejde, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 569 Spm. om forsvarsagenturets status og finansiering, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 570 Spm. om, hvorvidt EU's øgede forsvarsmæssige aktiviteter vil betyde øgede økonomiske udgifter for Danmark, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 571 Spm. om, hvorvidt konflikt mellem ILO-konvention 94 og EU-retten vil indebære dansk fratrædelse af konventionen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 572 Spm. om, i hvilke tilfælde arbejdstagernes beskyttelse kan betragtes som et tvingende alment hensyn, jf. Rüffert-dommen (sag C-346/06), til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 573 Spm. om bestemmelser i Lissabontraktaten med tilhørende protokoller, der begrænser Danmarks ret til selvstændigt at regulere adgangen til abort, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 574 Spm. om, hvorvidt der er nogen bestemmelser i Lissabontraktaten med tilhørende protokoller, der begrænser Danmarks valg af energikilder, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 575 Spm. om, hvilke elementer en traktat skal indeholde, for at den får forfatningskarakter, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 576 Spm. om at uddybe svaret på spørgsmål 196 til L 53, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 577 Spm. om, hvorvidt Lissabontraktaten indebærer, at udstationerede arbejdere ansættes efter oprindelseslandets løn- og arbejdsvilkår i værtslandet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 578 Spm. om Lissabontraktaten og brugerbetaling på danske uddannelser eller ej, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 579 Spm. om, hvorvidt Charteret om Grundlæggende Rettigheder sikrer gratis uddannelse for alle, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå

- 580 Spm. om, hvorvidt Lissabontraktaten definerer tjenesteydelser af almen interesse og tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 581 Spm. om, hvorvidt Lissabontraktaten giver belæg for at indføre brugerbetaling på uddannelsesprogrammer, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 582 Spm. om konsekvensen af ændringen fra enstemmighed til flertalsafgørelser på uddannelsesområdet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 583 Spm. om Lissabontraktatens konsekvenser for uddannelsesområdet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 584 Spm. om, hvorvidt der med Lissabontraktaten lægges op til større offentlige investeringer på uddannelsesområdet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 585 Spm. om, hvorvidt Lissabontraktaten forhindrer større offentlige investeringer på uddannelsesområdet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 586 Spm. om, hvorvidt Lissabontraktaten garanterer, at uddannelse forbliver et fælles offentligt gode, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 587 Spm. om, hvorvidt Lissabontraktatens ord om et fælles forsvar giver hjemmel til etablering af en egentlig EU-hær, jf. spørgsmål 426 til L 53, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 588 Spm. om EU's militære kapaciteter, jf. svar på spørgsmål 415 til L 53, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 589 Spm. om konkrete eksempler på skærpelse af anvendelsen af nødbremsen over for afgørelser truffet med kvalificeret flertal, jf. svar på spørgsmål 31 til L 53, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 590 Spm. om staternes forpligtelse til at nedruste, og hvilke planer der foreligger om militær nedrustning inden for EU's sikkerheds- og forsvarspolitik, jf. svar på spørgsmål 436 til L 53, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 591 Spm. om EU-Kommissionens ansvar for administrationen af FUSP-budgettet, jf. svar på spørgsmål 329 til L 53, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 592 Spm. om, hvorvidt Færøerne og Grønland vil miste indflydelse på dansk udenrigspolitik, hvis Lissabontraktaten vedtages, jf. svar på spørgsmål 435 til L 53, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 593 Spm. om, hvorvidt regeringen er uenig med Finland i, at EU's militære kampstyrker vil kunne komme i situationer, hvor militære aktioner uden FN-mandater kan opstå, jf. svar på spørgsmål 415 til L 53, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 594 Spm. om protokol om tjenesteydelser af almen interesse, jf. svar på spørgsmål 261 til L53, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå

- 595 Spm. om Justitsministeriets vurdering af behovet for en § 20-procedure i forbindelse med Danmarks tilslutning til, at Unionen tiltræder den europæiske menneskerettighedskonvention, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 596 Spm. om, hvorvidt Danmark vil kunne tiltræde et juridisk bindende menneskerettighedscharter fra EU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 597 Spm. om en garanti for, at det ikke bliver EF-Domstolen, der kommer til at afgøre, hvornår en tjenesteydelse kan betragtes som ikke-økonomisk, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 598 Spm. om en garanti for, at ILO-konvention 94 beskytter Danmark mod løndumping, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå

Udvalgets spørgsmål til udenrigsministeren og ministerens svar herpå

Spørgsmålene og udenrigsministerens svar herpå er optrykt i betænkningen efter ønske fra udvalget.

Spørgsmål nr. 437:

Vil udenrigsministeren oversende en liste over de eksisterende danske love, som ved vedtagelsen af Lissabontraktaten vil kunne påvirkes af EU's lovgivning? Spørgsmålet skal ses i lyset af, at der som bekendt kun kan overdrages kompetence til internationale organisationer i »nærmere bestemt omfang«, jf. grundlovens § 20.

Svar:

I besvarelsen af spørgsmål 22, der er et tilsvarende spørgsmål blot med omvendt fortegn, redegøres for kompetencetildelingsprincippet mv., hvortil henvises.

Spørgsmål nr. 438:

Vil regeringen fremsende en fuldstændig oversigt over de gange, Luxembourgforliget har været anvendt i Rådet?

Svar:

Luxembourg-forliget ses formelt at have været påberåbt i følgende tilfælde:

Danmark påberåbte sig forliget i 1981, 1982 og to gange i juni og juli 1983. I alle tilfælde var formålet at blokere for fiskeripolitiske tiltag forbundet med gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik. I 1989 indikerede Danmark at ville påberåbe sig Luxembourg-forliget i forbindelse med vedtagelsen af TV-direktivet om kvoteordning. Dette gjaldt også i sagen om koncessionsdirektivet (direktiv om betingelser for tildeling og udnyttelse af tilladelser til prospektering, efterforskning og produktion af kulbrinter) i 1993. I ingen af disse to sager påberåbte Danmark sig i sidste ende Luxembourg-forliget.

Frankrig påberåbte sig eksplicit forliget på landbrugsrådsmødet den 13.-14. december 1982 (strukturpolitikken) og mere implicit på energirådet den 26. juni 1975 (import af olieprodukter), på budgetrådet den 20. november 1978 (regionalfonde) samt i relation til det såkaldte Blair House-kompromis fra 1992 vedrørende en aftale med USA om eksport af landbrugsprodukter under Uruguay-runden.

UK påberåbte sig forliget vedrørende fastsættelse af landbrugspriser på landbrugsrådet den 17. maj 1982 under henvisning til en generel modstand mod de britiske betalinger til budgettet.

Der er endvidere eksempler på, at muligheden for, at et land påberåber sig Luxembourg-forliget, har bevirket et øget pres for at finde en løsning ad forhandlingsvejen. I forbindelse med fastlæggelse af landbrugspriser i 1985 anmodede Tyskland således om en fortsættelse af forhandlingerne, med det resultat, at franske, græske, britiske, irske og danske minister afviste at deltage i den flertalsvedtagelse, daværende italienske formandskab ellers lagde op til. Et andet eksempel er, at UK i forbindelse med rådsmødet (kultur) i juni 1999 lod forstå – uden eksplicit at påberåbe sig Luxembourg-forliget – at væsentlige interesser var på spil vedrørende forhandlingerne om direktivet om følgeret (dvs. en ret for ophavsmanden til et værk til at modtage vederlag i forbindelse med efterfølgende videresalg af værket).

Spørgsmål nr. 439:

Hvilke beføjelser bliver ikke tildelt Unionen, jf. artikel 4 i TEU?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 21 og 22, hvori der nærmere er redegjort for kompetencetildelingen.

Spørgsmål nr. 440:

Vil regeringen give en fuldstændig oversigt over lovforslag, som har været afvist på grund af brud på henholdsvis subsidiaritetsprincippet og proportionalitetsprincippet, jf. artikel 5 i TEU?

Svar:

I henhold til Nice-traktatens TEF artikel 5 skal EU på områder med delt kompetence således kun lovgive, hvis og i det omfang målene for den påtænkte handling ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne og derfor, på grund af den påtænkte handlingens omfang eller virkninger, bedre kan gennemføres på fællesskabsplan.

Subsidiaritetsprincippet er en retlig bindende forpligtelse for institutionerne, og en manglende overholdelse heraf i lovgivningsprocessen vil indebære, at den pågældende retsakt er ulovlig. Kommissionen gennemfører en subsidiaritetsvurdering af alle forslag til retsakter. EU-Domstolen har i flere tilfælde efterprøvet EU-retsaktens overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, men endnu er ingen retsakter blevet annulleret pga. manglende overholdelse heraf.

Lissabon-traktatens TEU artikel 5 viderefører kravet om overholdelse af subsidiaritetsprincippet. Endvidere styrker Lissabon-traktaten de nationale parlamenters kontrol med overholdelsen af princippet, jf. TEU artikel 5, stk. 3, 2. afsnit.

Spørgsmål nr. 441:

Vil regeringen definere begrebet »groft og vedvarende« i artikel 7 i TEU?

Svar:

Der kan ikke på forhånd opstilles en udtømmende definition, idet der i givet fald vil skulle tages stilling i det pågældende tilfælde. TEU art. 7 stk. 2 indeholder klare procedureregler, der sikrer, at en eventuel beslutning herom sker efter nøje overvejelser og på et solidt grundlag.

Der henvises i øvrigt til svar på spørgsmål 158.

Spørgsmål nr. 442:

Hvem har ansvaret for, at udtrykket »additional citizenship« ikke er medtaget i artikel 9 i TEU i den danske udgave af Lissabon-traktaten?

Svar:

Oversættelsen af Lissabon-traktaten har været behandlet og godkendt af de juridisk/sproglige fagfolk i den såkaldte jurist/lingvistgruppe i overensstemmelse med vanlig praksis, jf. svar på spørgsmål 307. Det skal for en god ordens skyld bemærkes, at dokumenterne i regeringskonferencen var udfærdiget på fransk, og at det dermed var den franske sprogversion, der har været udgangspunktet for dette arbejde.

I TEU artikel 9 anvendes på fransk udtrykket »s'ajoute«, på engelsk »additional« og på dansk »supplement«. Der er således tale om mindre forskelle i valg af udtryk på henholdsvis fransk, engelsk og dansk. Dette er der intet usædvanligt i, og det ændrer ikke ved, at Lissabon-traktaten – som EU's øvrige traktater – er udfærdiget på samtlige EU's officielle traktatsprog, der alle har samme gyldighed.

Spørgsmål nr. 443:

Hvorfor er »citizenship« i artikel 9 i TEU ikke oversat til statsborgerskab i den danske udgave?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 442.

Spørgsmål nr. 444:

Hvordan kan de nationale parlamenter sikre overholdelse af principperne i artikel 12 i TEU, når kun 55 pct. af regeringerne kan blokere lovforslag på grund af brud på subsidiaritetsprincippet?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 13 og spørgsmål 138, hvori der nærmere er redegjort for værdien af henholdsvis det orange som det gule kort.

Spørgsmål nr. 445:

Er forhandlinger i Rådets arbejdsgrupper omfattet af åbenhed, jf. artikel 12 i TEU?

Svar:

TEU artikel 12 regulerer ikke åbenhed. Der henvises i øvrigt til svar på spørgsmål 377.

Spørgsmål nr. 446:

Vil regeringen give en oversigt over andre domstole i verden, som udvikler retten i lighed med EF-Domstolen?

Svar:

Alle domstole fortolker og udvikler retten. Hvor meget en domstol udvikler retten, afhænger bl.a. af, hvor klart et retsgrundlag den skal tage stilling til, og af den politiske vilje og evne til at løse konflikter uden domstolens involvering. EU-domstolen adskiller sig derfor ikke fra en række andre nationale og internationale domstole, herunder Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol.

Spørgsmål nr. 447:

Hvad er forskellen på specialretter, jf. artikel 19 i TEU, og særdomstole efter grundloven?

Svar:

Grundlovens § 61, 2. pkt., forbyder nedsættelse af særdomstole med dømmende myndighed. En særdomstol efter denne bestemmelse er en domstol, der nedsættes til pådømmelse af en allerede foreliggende sag. Formålet med bestemmelsen er at forhindre, at dommere udpeges under hensyntagen til deres indstilling til den konkrete sag, de skal pådømme.

Henvisningen til specialretter i TEU artikel 19, stk. 1, refererer til de specialretter, der er hjemmel til at oprette i henhold til TEUF artikel 257. Det omfatter for eksempel den personale-domstol, som blev oprettet i 2005 med henblik på at træffe afgørelser i personalesager ved EU's institutioner.

Grundlovens forbud mod særdomstole og henvisningen til specialretter i TEU artikel 19 er derfor væsensforskellige.

Spørgsmål nr. 448:

På hvilke områder forventer regeringen at der indledes forstærket samarbejde, jf. artikel 20 i TEU, inden for de næste 5 år?

Svar:

TEU artikel 20 giver medlemsstater mulighed for at indføre et forstærket indbyrdes samarbejde inden for rammerne af Unionens ikke eksklusiv kompetencer. Det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at angive, hvornår og inden for hvilke områder en gruppe af medlemsstater i givet fald vil beslutte at gøre brug af denne bestemmelse.

Spørgsmål nr. 449:

Kan der, jf. artikel 24 i TEU, vedtages blandede afgørelser, hvor dele af en beslutning er kommunitære, mens andre dele bygger på den udenrigspolitiske enstemmighed?

Svar:

TEU artikel 24 fastslår, at den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik er underlagt særlige regler og procedurer. Artikel 24 er ikke en hjemmelsbestemmelse.

TEUF artikel 218 indeholder procedure for indgåelse af aftaler med tredjelande og internationale organisationer og kan både omfatte kommunitære elementer og elementer fra den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik.

Spørgsmål nr. 450:

Er »Unionens interesser«, jf. artikel 24 i TEU, kun dem, der er besluttet med enstemmighed, eller omfatter interesserne også beslutninger taget ved flertalsafstemning i Rådet?

Svar:

Bestemmelsen i TEU artikel 24, stk. 3, vedrører den loyalitetsforpligtelse, der på det udenrigs- og sikkerhedspolitiske område eksisterer gensidigt mellem medlemsstaterne og mellem medlemsstaterne og Unionen. Og derfor henviser udtrykket ikke til interesser, der specifikt skal vedtages efter traktaterne.

Spørgsmål nr. 451:

Hvem kan, jf. artikel 27 i TEU, fremsætte forslag?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 324.

Spørgsmål nr. 452:

Afgør landene selvstændigt, hvad de anser for påtrængende nødvendigt, jf. artikel 28 i TEU, eller skal det først konstateres, at der ikke kan vedtages en fælles afgørelse?

Svar:

TEU artikel 28 bestemmer, at såfremt en international situation kræver en operationel aktion fra Unionens side, vedtager Rådet de nødvendige afgørelser. TEU artikel 28, stk. 2, fastslår, at en afgørelse forpligter medlemsstaterne i deres stillingtagen og handlinger. Som en modifikation hertil bestemmes følgende i stk. 4: »Gør forholdenes udvikling det påtrængende nødvendigt, og revideres rådsafgørelsen som nævnt i stk.1 ikke, kan medlemsstaterne straks træffe de foranstaltninger, der er absolut nødvendige under hensyntagen til de almindelige mål for denne afgørelse.« Det er op til den enkelte medlemsstat at vurdere, hvorvidt betingelserne er opfyldt. Efterfølgende skal medlemsstaten omgående underrette Rådet herom, og Rådet vil i den forbindelse kunne tage sagen op til drøftelse.

Spørgsmål nr. 453:

Vil regeringen foretage en nærmere afgrænsning af begrebet »militær- eller forsvarsområdet«, jf. artikel 31 i TEU, i forhold til sikkerhedspolitik, efterretning, national sikkerhed, våbensamarbejde m.v.?

Svar:

Artikel 31, stk. 4, anvender samme formulering som den nuværende traktat. Der er således ingen ændring med Lissabon-traktaten. Der kan i øvrigt henvises til Udenrigsministeriets redegørelse om forsvarsforbeholdet op til det danske formandskab på rådsmøde d. 8. oktober 2001. Redegørelsen kan blandt andet findes på:

Spørgsmål nr. 454:

Indebærer artikel 34 i TEU, at Frankrig og Storbritannien er forpligtede til at følge fælles EU-afgørelser ved drøftelser og beslutninger i FN's Sikkerhedsråd, på G8-møder m.v.?

Svar:

Artikel 34 fastslår, at medlemsstaterne samordner deres optræden i internationale organisationer og på internationale konferencer. Det fremgår videre af bestemmelsen, at medlemsstaterne forsvare Unionens holdninger i disse fora. For så vidt angår fora, hvor ikke alle medlemsstater er repræsenteret, forsvare de medlemsstater, der deltager, Unionens holdning. Dette gælder også FN's Sikkerhedsråd, hvorom artikel 34 dog præciserer, at dette ikke berører det ansvar, der påhviler medlemmerne af Sikkerhedsrådet i medfør af FN-pagten. I denne sammenhæng bør loyalitetsprincippet i TEU artikel 24, stk. 3, ligeledes fremhæves.

Spørgsmål nr. 455:

Kan internationale aftaler, jf. artikel 37 i TEU, få forrang for medlemslandenes egen lovgivning og handleevne?

Svar:

I det omfang Den Europæiske Union indgår aftaler med et eller flere tredjelande eller med internationale organisationer, vil Danmark selvsagt være forpligtet til at respektere sådanne aftaler. EU's aftaler på grundlag af TEU artikel 37 angår det udenrigs- og sikkerhedspolitiske samarbejde. Inden for dette samarbejde kan der ikke vedtages regler, der er direkte anvendelige over for borgerne. Spørgsmålet om anvendelsen af forrangsprincippet opstår derfor ikke.

Spørgsmål nr. 456:

Vil Unionen indstille en militær aktion, jf. artikel 42 i TEU, såfremt det besluttet i FN's Sikkerhedsråd eller der ikke længere kan opnås flertal for fortsættelse af en militær aktion med oprindeligt FN-mandat?

Svar:

TEU artikel 3, stk. 5, artikel 21 og artikel 42 understreger, at EU's ageren inden for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik vil bygge på grundsætningerne i FN-pagten og folkeretten. Det kan dermed lægges til grund, at EU's militære operationer vil være i overensstemmelse med folkerettens regler om magtanvendelse.

Der henvises i øvrigt til besvarelsen af spørgsmål 237 af 23. maj 2005 (L 137).

Spørgsmål nr. 457:

Er beslutninger i NATO, jf. artikel 42 i TEU, bindende for Unionens repræsentanter?

Svar:

Bindende beslutninger vedtaget i NATO er alene bindende for NATO's medlemmer, men det fremgår samtidig af TEU artikel 42, stk. 2, at Unionens politik på det sikkerheds- og forsvarspolitiske område skal overholde de forpligtelser, som de medlemsstater, hvis fælles forsvar foregår i NATO, har i henhold til den nordatlantiske traktat, og skal være forenelig med den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik, der er fastlagt inden for denne ramme. TEU artikel 42, stk. 7, fastslår videre, at forpligtelserne og samarbejde på dette område skal være i overensstemmelse med de forpligtelser, der er indgået inden for NATO, som for

de medlemsstater, der er medlemmer heraf, fortsat er grundlaget for deres kollektive forsvar og organet for dets iværksættelse.

Spørgsmål nr. 458:

Findes der kompetencer under folkeretten, som tilfalder landene, og som ikke kan udføres af Unionen?

Svar:

På de områder, hvor medlemsstaterne ikke har overladt beføjelser til EU, kan EU selvsagt ikke udøve beføjelser på det folkelige plan, der tilkommer medlemsstaterne. Hertil kommer, at på andre områder, hvor der er EU-kompetence, som ikke er udnyttet, udøves de folkelige kompetencer fortsat af medlemsstaterne.

Vedrørende spørgsmål om kompetencetildelingsprincippet henvises til svar på spørgsmål 21 og 22.

Spørgsmål nr. 459:

Hvilke europæiske lande opfylder i dag betingelserne nævnt i artikel 49 i TEU?

Svar:

EU tager stilling til, om et land opfylder betingelserne i TEU artikel 49 for at indlede optagelsesforhandlinger, når landet ansøger om medlemskab. Den 3. oktober 2005 blev tiltrædelsesforhandlinger indledt med Kroatien og Tyrkiet. Det Europæiske Råd traf beslutning herom i december 2004 i henhold til TEU artikel 49.

Ved afslutningen af tiltrædelsesforhandlingerne tages der endeligt stilling til, om medlemskabsbetingelserne er opfyldt, og i givet fald fastlægges vilkårene for optagelsen i en aftale, der forelægges samtlige kontraherende stater til ratifikation i overensstemmelse med deres forfatningsmæssige bestemmelser, jf. TEU artikel 49, sidste led.

Spørgsmål nr. 460:

Kan Israel ansøge om medlemskab, jf. artikel 49 i TEU?

Svar:

Det er op til Israel, om landet vil ansøge om medlemskab. Medlemskab af EU er åbent for europæiske lande, jf. TEU artikel 49. Det vil i givet fald være op til EU at tage stilling til, om betingelserne i TEU artikel 49 er opfyldt.

Spørgsmål nr. 461:

Har den manglende danske oversættelse af udtrykkene »additional citizenship« og »suggestions« i stedet for »proposals« i Lissabontraktaten retsvirkninger i forhold til artikel 55 i TEU.

Svar:

Der ses ikke at mangle en dansk oversættelse. Lissabon-traktaten er – som EU's øvrige traktater – udfærdiget på samtlige EU's officielle traktatsprog, der alle har samme gyldighed. Der henvises i øvrigt til svar på spørgsmål 442, der eksplicit gør rede for oversættelsen af »additional«.

For så vidt angår »suggestions/proposals«, antages det, at spørgeren refererer til TEU artikel 17, stk. 7, der i den engelske version af Lissabon-traktaten anvender »suggestions« i modsætning til det i Forfatningstraktaten anvendte »proposals«. I begge danske sprogversioner har man anvendt udtrykket »forslag«.

Spørgsmål nr. 462:

Er der nogen juridiske virkninger af præamblen i TEUF?

Svar:

Præambelen i TEUF angiver, hvilke mål medlemsstaterne ønsker at opnå ved oprettelsen af traktaten. Disse mål er specificeret i traktatens enkelte bestemmelser og skal endvidere udmøntes i sekundær lovgivning. Præambelen kan således give vejledning, når traktatens bestemmelser og sekundær lovgivning skal fortolkes og anvendes i praksis, men har ingen selvstændig juridisk virkning.

Spørgsmål nr. 463:

Hvilke kompetencer har Domstolen på områder med henholdsvis enekompetence og delt kompetence, jf. artikel 2 i TEUF?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 28 om EU-Domstolens kompetencer. Endvidere henvises der til svar på spørgsmål 21 og 22 om EU's og medlemsstaternes kompetencer.

Spørgsmål nr. 464:

Kan konkurrencereglerne som nævnt i artikel 3 i TEUF anvendes på f.eks. sundheds-, uddannelses- og kulturområdet?

Svar:

Alle erhvervsområder er som udgangspunkt omfattet af EU's konkurrenceregler. Hvorvidt en aktivitet er omfattet af konkurrencereglerne, kommer an på en konkret vurdering. Grundlæggende skal der være tale om et marked og dermed en konkurrencesituation. F.eks. vil det nationale undervisningssystem (folkeskoler, gymnasier og universiteter) som udgangspunkt ikke være omfattet af konkurrencereglerne. Tilsvarende gælder for andre aktiviteter, der har karakter af offentlig myndighedsudøvelse. Derimod vil rent private uddannelsesydelser, f.eks. sprogkurser, der udbydes på et marked, være omfattet af konkurrencereglerne. EU's konkurrenceregler finder anvendelse, hvis der er tale om en mærkbar påvirkning af samhandlen mellem medlemsstaterne.

Spørgsmål nr. 465:

Vil regeringen opregne de områder, hvor Unionen, jf. artikel 3, stk. 2, i TEUF, kan og ikke kan indgå internationale aftaler?

Svar:

I svar på spørgsmål 21 og 22 er der nærmere redegjort for de generelle spørgsmål om beføjelses-overladdelse og kompetencetildelingsprincippet. Redegørelserne dækker også nærværende specifikke spørgsmål om Unionens eksterne enekompetence, hvorfor der henvises til svar på spørgsmål 21 og 22.

Det kan tilføjes, at det i sig selv ikke har betydning for Danmarks rettigheder eller forpligtelser som forhandlingspartner i internationale organisationer, at EU opnår status af juridisk person, jf. svar på spørgsmål 2.

Spørgsmål nr. 466:

Omfatter det indre marked som nævnt i artikel 4 i TEUF f.eks. også sundhed, uddannelse og kultur?

Svar:

Der henvises til besvarelse af spørgsmål 464.

Spørgsmål nr. 467:

Hvilke dele af social- og arbejdsmarkedspolitikken som nævnt i artikel 4 i TEUF er ikke omfattet af traktaterne?

Svar:

I svar på spørgsmål 21 og 22 er der nærmere redegjort for de generelle spørgsmål om beføjelses-overlappende og kompetencetildelingsprincippet. Redegørelserne dækker også nærværende specifikke spørgsmål om delt kompetence på det social- og arbejdsmarkedspolitiske område, hvorfor der henvises til svar på spørgsmål 21 og 22. Med hensyn til det konkrete spørgsmål kan det dog tilføjes, at medlemsstaterne ikke har tildelt Unionen kompetencer bl.a. vedrørende fordelingspolitik samt velfærdspolitik i bredeste forstand, herunder socialforsorg og boligpolitik. Her er det således op til hver enkelt medlemsstat at fastsætte sin politik.

Spørgsmål nr. 468:

Kan der både vedtages minimumsregler og totalharmonisering under miljøkompetencen, som nævnt i artikel 4 i TEUF?

Svar:

TEUF artikel 4 er ikke en hjemmelsbestemmelse. TEUF afsnit XX vedrører EU's samarbejde på miljøområdet, herunder dets målsætninger i TEUF artikel 191 og procedure for realisering heraf i TEUF artikel 192. I det omfang en retsakt på miljøområdet vedtages med hjemmel i TEUF artikel 192, har medlemsstaterne mulighed for at indføre strengere nationale beskyttelsesforanstaltninger, jf. TEUF artikel 193.

Spørgsmål nr. 469:

Kan der både vedtages minimumsregler og totalharmonisering om forbrugerbeskyttelse, jf. artikel 4 i TEUF?

Svar:

TEUF artikel 4 er ikke en hjemmelsbestemmelse. TEUF artikel 4, stk. 2, litra f), tildeler Unionen sammen med medlemsstaterne kompetence på området for forbrugerbeskyttelse. TEUF afsnit XV vedrører EU's samarbejde på området for forbrugerbeskyttelse, herunder dets målsætninger og procedure for realisering heraf i TEUF artikel 169. I det omfang en retsakt på forbrugerbeskyttelsesområdet vedtages med hjemmel i TEUF artikel 169, stk. 3, har medlemsstaterne mulighed for at indføre strengere nationale beskyttelsesforanstaltninger, jf. TEUF artikel 193, stk. 4.

Spørgsmål nr. 470:

Vil regeringen opregne de forskellige nationale kompetencer på de angivne områder nævnt i artikel 6 i TEUF, som ikke er berørt af traktaten?

Svar:

I svar på spørgsmål 21 og 22 er der nærmere redegjort for de generelle spørgsmål om beføjelses-overlappende og kompetencetildelingsprincippet. Redegørelserne dækker også nærværende specifikke spørgsmål om områder med understøttende, koordinerende eller supplerende tiltag, hvorfor der henvises til svar på spørgsmål 21 og 22.

Spørgsmål nr. 471:

Hvad betyder »højt« beskæftigelsesniveau, jf. artikel 9 i TEUF?

Svar:

Der eksisterer ikke en definition af udtrykket »højt beskæftigelsesniveau«. Udtrykket dækker over medlemsstaternes politiske ambition om at prioritere området højt og sikre, at det indgår som et tværgående hensyn ved udformningen og gennemførelsen af alle EU's politikker og aktiviteter.

Spørgsmål nr. 472:

Er miljøhensyn, jf. artikel 11 i TEUF, et tværgående hensyn, som gør manglende hensyntagen til miljøet til en ugyldighedsgrund, f.eks. i landbrugs- eller transportpolitikken?

Svar:

Miljøhensyn skal som anført i TEUF artikel 11 integreres i Unionens politikker og aktioner. Afvejningen af disse hensyn i forhold til andre hensyn foretages af Rådet og eventuelt Europa-Parlamentet i forbindelse med vedtagelsen af de enkelte retsakter og vil fremgå af præamblen til disse. Inden for de rammer, der gælder for Domstolen, vil den kunne påse, at forpligtelserne i TEUF artikel 11 overholdes.

Spørgsmål nr. 473:

Vil regeringen fremstille en liste over dyrplageriformer, som tillades under de i artikel 13 i TEUF nævnte betegnelser: »hensyn til religiøse ritualer, kulturelle traditioner og regionale skikke«?

Svar:

TEUF artikel 13 giver ikke tilladelse til dyrplageri. Artiklen anfører, at i forbindelse med fastlæggelsen og gennemførelsen af politikker inden for landbrug, fiskeri, transport, det indre marked, forskning og teknologisk udvikling samt rummet tages der fuldt hensyn til velfærden hos dyr, samtidig med at hensynet til medlemsstaternes love og administrative bestemmelser samt deres skikke, herunder religiøse ritualer, kulturelle traditioner og regionale skikke, respekteres.

Spørgsmål nr. 474:

Vil regeringen opregne, hvilke tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, der, jf. artikel 14 i TEUF, henhører under EU, henholdsvis medlemsstaterne?

Svar:

Tjenesteydelser af almen økonomisk interesse er omfattet af traktaten. Ved artikel 14 i TEUF og Protokol om tjenesteydelser af almen interesse præciseres det, at Europa-Parlamentet og Rådet ved forordning fastlægger de nærmere principper og vilkår om tjenesteydelser af almen økonomisk interesse. Lissabon-traktaten indeholder – som tidligere traktater – ingen definition af disse tjenesteydelser og berører således ikke medlemsstaternes frihed til i overensstemmelse med fællesskabsretten at fastsætte, hvilke tjenesteydelser der er af almen økonomisk interesse, og hvordan disse leveres, udlægges og finansieres. Der henvises desuden til svar på spørgsmål 260.

Spørgsmål nr. 475:

Hvilke forordninger vil kunne vedtages med artikel 14 i TEUF som hjemmelsbestemmelse, som ikke vil kunne vedtages i dag – og omvendt?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 260.

Spørgsmål nr. 476:

På hvilke sprog findes begreber, der svarer til »unionsborgerskab« som nævnt i artikel 20 i TEUF?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 442.

Spørgsmål nr. 477:

Får et barn, der i EU fødes af statsløse forældre, rettigheder efter unionsborgerskabet, som nævnes i artikel 20 i TEUF?

Svar:

Det afhænger af, om barnet i henhold til national lovgivning erhverver statsborgerskab i det EU-land, hvor barnet fødes. TEUF artikel 20, stk. 1, fastslår, at unionsborgerskab har enhver, der er statsborger i en medlemsstat. Det er medlemsstaternes kompetence at fastsætte regler for tildeling af statsborgerskab.

Spørgsmål nr. 478:

Har foranstaltninger vedtaget efter artikel 23 i TEUF forrang for medlemslandenes ret?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 24 om EU-rettens forrang for national ret. Der henvises endvidere til Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-traktaten af 4. december 2007 afsnit 4.3.3. Det fremgår heraf, at foranstaltninger vedtaget med hjemmel i TEUF artikel 23 ikke kan have direkte virkning, hvorfor spørgsmålet om forrang ikke ses at opstå.

Spørgsmål nr. 479:

Vil vedtagelse af de i artikel 23 i TEUF nævnte foranstaltninger indebære, at medlemslandenes traktatkompetence indskrænkes?

Svar:

Det fremgår udtrykkeligt af TEUF artikel 23, at det er medlemsstaterne – og altså ikke Unionen som sådan – der indleder de nødvendige forhandlinger med tredjelande om diplomatisk beskyttelse af unionsborgere.

Da samarbejdet mellem medlemsstaterne om beskyttelse af unionsborgere er af rent intern karakter og ikke kan antages at have direkte virkning i forhold til borgerne, kan dette samarbejde heller ikke i øvrigt antages at berøre medlemsstaternes traktatkompetence.

Spørgsmål nr. 480:

Hvorledes forholder artikel 48 i TEUF sig til andre bestemmelser i traktaten om unionsstatsborgerskab, ikkediskrimination, charteret m.fl.?

Svar:

Bestemmelsen i TEUF artikel 48 udgør den primære hjemmel for vedtagelse af foranstaltninger om koordination af sociale sikringsydelse i relation til arbejdskraftens frie bevægelighed, jf. nærmere betingelserne og procedurerne herfor i bestemmelsen.

TEUF artikel 21, stk. 3, udgør en subsidiær hjemmelsbestemmelse, der giver Rådet adgang til – med enstemmighed og efter en særlig lovgivningsprocedure – at fastsætte foranstaltninger vedrørende social sikring eller socialbeskyttelse.

Hvad angår betydningen af charteret, henvises til svar på spørgsmål 40

Spørgsmål nr. 481:

Har abortklinikker, jf. artikel 50 i TEUF, ret til fri etablering i lande, hvor abort er forbudt?

Svar:

Retten til fri etablering i en medlemsstat, således som den fremgår af TEUF artikel 50, er samtidig underlagt bestemmelserne i TEUF artikel 49. Heraf fremgår det, at etableringsfriheden indebærer adgang til at optage og udøve erhvervsvirksomhed på de vilkår, som i etableringslandets lovgivning er fastsat for landets egne statsborgere. Dette gælder også for abortklinikker.

Spørgsmål nr. 482:

Betyder de i artikel 52 i TEUF nævnte hensyn til orden, sikkerhed og sundhed, at andre hensyn er udelukkede, som det måske kan læses i Laval-Vaxholm-sagen?

Svar:

TEUF artikel 52 er en direkte videreførelse af den gældende bestemmelse i TEUF artikel 46. TEUF artikel 46 fastslår, at hensynet til offentlig lov, orden og sundhed kan begrunde begrænsninger for den frie bevægelighed. Af EU-Domstolens praksis fremgår det, at også almentvingende hensyn kan begrunde sådanne begrænsninger.

EU-Domstolen fastslog eksplicit i den nævnte Laval-dom, at retten til at strejke er en grundlæggende rettighed i EU, som i princippet kan begrunde indskrænkninger i medlemsstaternes forpligtelser i henhold EU-retten.

Spørgsmål nr. 483:

Vil regeringen opstille en fortegnelse over de tjenesteydelser, som er omfattet af artikel 59 i TEUF, og dem, som ikke er omfattet?

Svar:

Som tjenesteydelse i Lissabon-traktatens forstand betragtes de ydelser, der normalt udføres mod betaling, i det omfang de ikke omfattes af bestemmelserne vedrørende den frie bevægelighed for varer, kapital og personer. Tjenesteydelserne omfatter ifølge TEUF artikel 57 især virksomhed af industriel karakter, virksomhed af handelsmæssig karakter, virksomhed af håndværksmæssig karakter og de liberale erhvervs virksomhed. Det følger af TEUF artikel 59, at Europa-Parlamentet og Rådet udsteder direktiver om liberalisering af en bestemt tjenesteydelse. I første række tages sigte på tjenesteydelser, som direkte påvirker produktionsomkostningerne, eller hvis liberalisering bidrager til at lette vareudvekslingen.

Spørgsmål nr. 484:

Kan medlemslande, jf. artikel 64 i TEUF, stille krav f.eks. om gensidighed, såfremt kapitalfonde eller statsstøttede virksomheder i tredjelande vil købe virksomheder eller investere i EU?

Svar:

TEUF artikel 64 vedrører en undtagelse til det generelle forbud mod restriktioner for kapitalbevægelser mellem medlemsstaterne indbyrdes og mellem medlemsstaterne og tredjelande, jf. TEUF artikel 63. Hvis der er tale om et tilbageskridt i EU-retten med hensyn til liberalisering af kapitalbevægelser til og fra tredjelande, kræves enstemmighed i Rådet, jf. TEUF artikel 64, stk. 3.

Spørgsmål nr. 485:

Hvilke danske afgifter er i risikozonen for forbud efter artikel 110 i TEUF?

Svar:

Sammenlignet med den gældende traktat er indholdet af artikel 110 i TEUF uændret. På dette punkt er der således ingen ændringer i forhold til de fællesskabsretlige krav, som national lovgivning, herunder afgiftslovgivning, skal overholde.

Spørgsmål nr. 486:

Vil regeringen give en fuldstændig oversigt over alle sager, som er rejst med hjemmel i den såkaldte miljøgaranti i artikel 114 i TEUF og angive udfaldet efter typologi?

Svar:

Der henvises til Folketingets EU-oplysning, der har udarbejdet nedenstående opgørelse. Opgørelsen er hentet fra EU-oplysningens hjemmeside

www.euo.dk

Anvendelse af miljøgarantien				
Beslutning	EF-Tidende	Land	Sagens genstand	Afgørelse
2006/390/EF	EUT L 150 af 3/6 2006 s. 17	Tjekkiet	Cadmium i gødninger	Afgørelsesfrist meddelt forlænget til 6. december 2006
2006/372/EF	EUT L 142 af 30/5 2006 s. 16	Nederlandene	Grænseværdier for dieseldrevne køretøjers partikelemission	Forkastelse af nationale bestemmelser
2006/349/EF	EUT L 129 af 17/5 2006 s. 31	Østrig	Cadmium i gødninger	Bekræftelse af nationale bestemmelser
2006/348/EF	EUT L 129 af 17/5 2006 s. 25	Finland	Cadmium i gødninger	Bekræftelse af nationale bestemmelser
2006/347/EF	EUT L 129 af 17/5 2006 s. 19	Sverige	Cadmium i gødninger	Bekræftelse af nationale bestemmelser
2006/255/EF	EUT L 92 af 30/3 2006 s. 12	Cypern	Genetisk modificerede organismer	Ikke antaget til behandling af Kommissionen
2004/1/EF	EUT L 1 af 3/1 2004 s. 20	Nederlandene	Korte chlorparaffiner	Bekræftelse af nationale bestemmelser
2003/829/EF	EUT L 311 af 27/11 2003 s. 46	Tyskland	Azofarvestoffer	Forkastelse af nationale bestemmelser
2003/653/EF	EUT L 230 af 16/9 2003 s. 34	Østrig	Genetisk modificerede organismer	Forkastelse af nationale bestemmelser

2003/549/EF	EUT L 187 af 26/7 2003 s. 27	Nederlandene	Korte chlorparaffiner	Afgørelsesfrist meddelt forlænget til 20. december 2003
2003/1/EF	EFT L 1 af 4/1 2003 s. 72	Frankrig	Chlorholdige NK-gødninger med højt nitrogenindhold	Forkastelse af nationale bestemmelser
2002/884/EF	EFT L 308 af 9/11 2002 s. 30	Nederlandene	Creosotbehandlet træ	Bekræftelse af nationale bestemmelser
2002/398/EF	EFT L 138 af 28/5 2002, s. 15	Finland	Cadmium i gødninger	Bekræftelse af nationale bestemmelser
2002/399/EF	EFT L 138 af 28/5 2002, s. 24	Sverige	Cadmium i gødninger	Bekræftelse af nationale bestemmelser
2002/366/EF	EFT L 132 af 17/5 2002 s. 65	Østrig	Cadmium i gødninger	Bekræftelse af nationale bestemmelser
2002/59/EF	EFT L 23 af 25/1 2002 s. 37	Nederlandene	Creosotbehandlet træ	Bekræftelse af nationale bestemmelser
2002/65/EF	EFT L 25 af 29/1 2002 s. 47	UK	Medicinsk udstyr til in vitro-diagnostik (hiv-testkit)	Ikke antaget til behandling af Kommissionen
2001/599/EF	EFT L 210 af 3/8 2001 s. 46	Nederlandene	Creosot	Afgørelsesfrist meddelt forlænget
2001/570/EF	EFT L 202 af 27/7 2001 s. 37	Tyskland	Organiske tinforbindelser	Forkastelse af nationale bestemmelser
2001/571/EF	EFT L 202 af 27/7 2001 s. 46	Tyskland	Lægemiddelovervågning	Forkastelse af nationale bestemmelser
2000/509/EF	EFT L 205 af 12/8 2000 s. 7	Belgien	Organiske tinforbindelser	Forkastelse af nationale bestemmelser
1999/836/EF	EFT L 329 af 22/12 1999 s. 100	Tyskland	Mineraluld	Forkastelse af nationale bestemmelser
1999/835/EF	EFT L 329 af 22/12 1999 s. 82	Danmark	Creosot	Bekræftelse af nationale bestemmelser
1999/834/EF	EFT L 329 af 22/12 1999 s. 63	Sverige	Creosot	Bekræftelse af nationale bestemmelser

1999/833/EF	EFT L 329 af 22/12 1999 s. 43	Tyskland	Creosot	Bekræftelse af nationale bestemmelser
1999/832/EF	EFT L 329 af 22/12 1999 s. 25	Nederlandene	Creosot	Bekræftelse af nationale bestemmelser
1999/831/EF	EFT L 329 af 22/12 1999 s. 15	Nederlandene	PCP	Bekræftelse af nationale bestemmelser
1999/830/EF	EFT L 329 af 22/12 1999 s. 1	Danmark	Nitrit, sulfid & nitrat	Forkastelse af nationale bestemmelser
1999/5/EF	EFT 3 af 7/1 1999 s. 13	Sverige	Farve- og sødestoffer	Forkastelse af nationale bestemmelser
1996/211/EF	EFT 1996, L 68 s. 32	Danmark	PCP	Bekræftelse af nationale bestemmelser
1994/783/EF	EFT 1994, L 316 s. 43	Tyskland	PCP	Bekræftelse af nationale bestemmelser

Spørgsmål nr. 487:

Hvad dækker begrebet »alle andre formålstjenlige« foranstaltninger i artikel 116 i TEUF?

Svar:

Efter sin ordlyd henviser udtrykket »alle andre formålstjenlige foranstaltninger« til enhver handling eller vedtagelse, der er hjemlet i traktaten, og som er egnet til at løse det foreliggende problem.

Spørgsmål nr. 488:

Hvornår er retten til at vedtage regler om intellektuelle ejendomsrettigheder, jf. artikel 118 i TEUF, overladt fra Folketinget til EU?

Svar:

Der henvises til Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-traktaten af 4. december 2007 afsnit 4.3.7, hvori det bl.a. hedder: »I det nuværende traktatgrundlag findes der ikke nogen selvstændig bestemmelse om adgang til at vedtage foranstaltninger, der vedrører intellektuelle rettigheder. Det hører imidlertid allerede efter det nuværende traktatgrundlag til et af Unionens mål at gennemføre det indre marked, jf. EF-Traktatens artikel 3, litra c, og det antages derfor, at Rådet har hjemmel bl.a. i EF-traktatens artikel 308 til som led i denne målsætning at vedtage foranstaltninger om intellektuelle rettigheder (...) indebærer EUF-Traktatens artikel 97 a [TEUF art. 118], at der etableres et udtrykkeligt hjemmelsgrundlag for Unionen til at regulere et område, som Unionen allerede i medfør af det nuværende traktatgrundlag (EF Traktatens artikel 308) kan regulere.«

Spørgsmål nr. 489:

Vil regeringen beskrive de økonomiske danske politikker, som, jf. artikel 119 i TEUF, kan reguleres efter Lissabontraktaten?

Svar:

Sammenlignet med den gældende traktat er indholdet af artikel 119 i TEUF uændret. Medlemslandene, herunder Danmark, skal fortsat føre økonomisk politik i overensstemmelse med de overordnede principper om bl.a. åben markedsøkonomi med fri konkurrence, stabile priser, sunde offentlige finanser og monetære vilkår og en holdbar betalingsbalance.

Spørgsmål nr. 490:

Hvorledes har forskellene i inflation, jf. kravet om prisstabilitet i artikel 140 i TEUF, mellem medlemslandene udviklet sig siden introduktionen af den fælles mønt?

Svar:

Der henvises til nedenstående tabel, som angiver de procentvise årlige stigningstakter for det harmoniserede forbrugerprisindeks (HICP) i de 15 nuværende eurolande siden overgangen til ØMU'ens tredje fase.

Harmoniserede gennemsnitlige inflationsrater i de 15 eurolande, 1999-2007									
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Belgien	1,1	2,7	2,4	1,6	1,5	1,9	2,5	2,3	1,8
Tyskland	0,6	1,4	1,9	1,4	1,0	1,8	1,9	1,8	2,3
Irland	2,5	5,3	4,0	4,7	4,0	2,3	2,2	2,7	2,9
Grækenland	2,1	2,9	3,7	3,9	3,4	3,0	3,5	3,3	3,0
Spanien	2,2	3,5	2,8	3,6	3,1	3,1	3,4	3,6	2,8
Frankrig	0,6	1,8	1,8	1,9	2,2	2,3	1,9	1,9	1,6
Italien	1,7	2,6	2,3	2,6	2,8	2,3	2,2	2,2	2,0
Cypern	1,1	4,9	2,0	2,8	4,0	1,9	2,0	2,2	2,2
Luxembourg	1,0	3,8	2,4	2,1	2,5	3,2	3,8	3,0	2,7
Malta	2,3	3,0	2,5	2,6	1,9	2,7	2,5	2,6	0,7
Nederlande	2,0	2,3	5,1	3,9	2,2	1,4	1,5	1,7	1,6
Østrig	0,5	2,0	2,3	1,7	1,3	2,0	2,1	1,7	2,2
Portugal	2,2	2,8	4,4	3,7	3,3	2,5	2,1	3,0	2,4
Slovenien	6,1	8,9	8,6	7,5	5,7	3,7	2,5	2,5	3,8
Finland	1,3	2,9	2,7	2,0	1,3	0,1	0,8	1,3	1,6

Kilde: EcoWin

Spørgsmål nr. 491:

Har Karlsruhedomstolens dom om Tyskland og den fælles mønt betydning for andre landes forpligtelser, jf. artikel 136 i TEUF?

Svar:

Domme afsagt af de enkelte medlemslandes domstole, herunder den tyske forfatningsdomstols dom fra 12. oktober 1993 om Maastricht-traktaten, ændrer ikke medlemslandenes forpligtelser efter traktaten. Det tilføjes, at TEUF artikel 136 er omfattet af det danske euro-forbehold og således ikke finder anvendelse for Danmark.

Spørgsmål nr. 492:

Begrænser artikel 138 i TEUF Nationalbankens og danske myndigheders muligheder for at indgå internationale aftaler?

Svar:

Artikel 138 i TEUF er omfattet af det danske euro-forbehold og finder således ikke anvendelse for Danmark. På den baggrund begrænser bestemmelsen ikke Nationalbanken og de danske myndigheders muligheder for at indgå internationale aftaler.

Spørgsmål nr. 493:

Kan der vedtages retligt bindende regler for beskæftigelsespolitikken, jf. artikel 145-148 i TEUF?

Svar:

TEUF afsnit IX vedrører samarbejdet på det beskæftigelsespolitiske område. Medlemsstaterne samordner deres beskæftigelsesfremmende indsats med henblik på at nå de beskæftigelsespolitiske målsætninger, herunder målsætningen om et højt beskæftigelsesniveau. Til det formål udarbejdes årlige retningslinjer for medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker, jf. TEUF artikel 148. De beskæftigelsespolitiske retningslinjer vedtages af Rådet. Hver medlemsstat forelægger Rådet og Kommissionen en årsrapport om de vigtigste foranstaltninger, den har truffet til gennemførelse af sin beskæftigelsespolitik på baggrund af retningslinjerne. Rådet foretager på baggrund heraf en gennemgang af gennemførelsen af medlemsstaternes politikker og kan rette henstillinger til medlemsstaterne, hvis det finder det hensigtsmæssigt på baggrund af gennemgangen. Henstillinger er ikke bindende, jf. TEUF artikel 288.

Spørgsmål 494:

Er Laval-Vaxholm-dommen forenelig med den i artikel 152 i TEUF nævnte »hensyntagen til de nationale systemers forskellige karakter«?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 175.

Spørgsmål nr. 495:

Er der, jf. artikel 153 i TEUF, forrang til EU-regler, når Unionen kun »støtter og supplerer« medlemsstaternes indsats?»

Svar:

Forrangsprincippet i EU-retten – som det er fastlagt af EF-Domstolen – indebærer, at umiddelbart anvendelige bestemmelser i EU-retten har forrang frem for medlemsstaternes ret, jf. svar på spørgsmål 24.

I det omfang direktiver vedtaget i medfør af TEUF artikel 153, stk. 2 b), kan tillægges umiddelbar anvendelighed efter EU-rettens betingelser herfor, vil sådanne direktiver være omfattet af forrangsprincippet.

Spørgsmål nr. 496:

Hvorledes udlægges begrebet »i væsentligt omfang« i artikel 153, stk. 4, i TEUF?

Svar:

Begrebet »i væsentligt omfang« kan ikke udlægges abstrakt, men må bero på medlemsstaternes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde. Det bemærkes, at Rådets afgørelser efter bl.a. TEUF artikel 153, stk. 1 litra c), om arbejdstagernes sociale sikring og sociale beskyttelse træffes efter en særlig lovgivnings-

procedure med enstemmighed i Rådet. Den enkelte medlemsstat har således mulighed for at forhindre vedtagelse af et forslag, i det omfang den finder, at forslaget væsentligt berører den grundlæggende balance i dens sociale sikringsordninger.

Spørgsmål nr. 497:

Er tilføjelsen om »sport« i overskriften til tredje del, afsnit XII, i TEUF udtryk for en ny EU-kompetence og hvorfor/hvorfor ikke?

Svar:

Der henvises til Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-traktaten af 4. december 2007 afsnit 4.3.8, jf. tillige svar på spørgsmål 163.

Spørgsmål nr. 498:

Hvorledes afgrænses artikel 167 i TEUF om kultur fra bestemmelserne om Det Indre Marked, Tjenesteydelser m.v.?

Svar:

Ifølge fast retspraksis skal valget af hjemmel for en fællesskabsretsakt ske på grundlag af objektive forhold, som gør det muligt at foretage en domstolskontrol, herunder navnlig af retsaktens formål og indhold.

Spørgsmål nr. 499:

Udbygger Lissabontraktatens sundhedsbestemmelse, jf. artikel 168 i TEUF, traktatens sundhedsbegreb?

Svar:

Der henvises til Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-traktaten af 4. december 2007, afsnit 4.3.9., hvori det bl.a. hedder: »Med Lissabon-Traktaten foretages der visse ændringer i EF-Traktatens artikel 152 om folkesundhed. I forhold til den gældende bestemmelse i EF-Traktatens artikel 152 bliver det med Lissabon-Traktaten bl.a. tilføjet, at Unionen kan vedtage foranstaltninger til fastsættelse af høje standarder for kvaliteten og sikkerheden af lægemidler og medicinsk udstyr, jf. herved EUF-Traktatens artikel 152, stk. 4, litra c.

Herudover er der i EUF-Traktatens artikel 152 bl.a. tilføjet en bestemmelse om, at Unionen kan vedtage tilskyndelsesforanstaltninger, der vedrører overvågning af alvorlige grænseoverskridende sundhedstrusler, varsling i tilfælde af sådanne trusler og bekæmpelse heraf, jf. herved artikel 152, stk. 5. Af den pågældende bestemmelse følger også, at Unionen kan vedtage tilskyndelsesforanstaltninger navnlig med henblik på bekæmpelse af større grænseoverskridende trusler mod sundheden samt foranstaltninger med direkte henblik på beskyttelse af folkesundheden i forbindelse med tobak og alkoholmisbrug. De pågældende foranstaltninger kan ikke indebære nogen form for harmonisering af medlemsstaternes lovgivning.

Når det gælder de omhandlede foranstaltninger om kvalitet og sikkerhed af lægemidler mv. er der allerede i dag hjemmel til at vedtage sådanne foranstaltninger efter EF-Traktatens artikel 95 om det indre marked, jf. eksempelvis Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om oprettelse af en fællesskabskodeks for humanmedicinske lægemidler (direktiv 2001/83/EF). Det vil sige, at der på dette område ikke er tale om nogen udvidelse af Unionens eksisterende beføjelser.

Unionens beføjelser efter artikel 152, stk. 5, vil være afgrænset til at vedtage tilskyndelsesforanstaltninger, som ikke kan indebære nogen form for harmonisering af medlemsstaternes lovgivning. Det kan

derfor ikke antages, at der med hjemmel i bestemmelsen kan fastsættes regler med direkte virkning for borgere mv. i Danmark.

På den baggrund er det Justitsministeriets opfattelse, at dansk tilslutning til EUF-Traktatens artikel 152 ikke forudsætter anvendelse af proceduren i grundlovens § 20.«

Spørgsmål nr. 500:

Hvorledes afgrænses bestemmelsen om folkesundhed i artikel 168 i TEUF med bestemmelserne om det indre marked, tjenesteydelser, konkurrenceregler og statsstøtte?

Svar:

Ifølge fast retspraksis skal valget af hjemmel for en fællesskabsretsakt ske på grundlag af objektive forhold, som gør det muligt at foretage en domstolskontrol, herunder navnlig af retsaktens formål og indhold.

Spørgsmål nr. 501:

Betyder udtrykket »højt sundhedsbeskyttelsesniveau« i artikel 168 i TEUF

- det højeste niveau i noget land?
- et niveau i den øverste kvartil?
- et niveau over gennemsnittet?

Svar:

Der eksisterer ikke en definition af udtrykket »højt sundhedsbeskyttelsesniveau«. Udtrykket dækker over EU-medlemsstaternes politiske ambition om at prioritere området højt og sikre, at det indgår som et tværgående hensyn ved udformningen og gennemførelsen af alle EU's politikker og aktiviteter.

Spørgsmål nr. 502:

Betyder udtrykket »højt forbrugerbeskyttelsesniveau« i artikel 169 i TEUF

- det højeste niveau i noget land?
- et niveau i den øverste kvartil?
- et niveau over gennemsnittet?

Svar:

Der eksisterer ikke en definition af udtrykket »højt forbrugerbeskyttelsesniveau«. Udtrykket dækker over EU-medlemsstaternes politiske ambition om at prioritere området højt. Som bekendt skal forbrugerbeskyttelseshensyn inddrages ved udformningen og gennemførelsen af andre af Unionens politikker og aktiviteter, jf. TEUF artikel 12.

Foranstaltninger, der fremsættes af Kommissionen i henhold til artikel 169, stk. 3, er ikke til hinder for, at den enkelte medlemsstat opretholder eller indfører strengere beskyttelsesforanstaltninger, såfremt disse er forenelige med traktaterne.

Spørgsmål nr. 503:

Hvorledes afgrænses foranstaltninger i forbindelse med det indre marked, som er total-harmonisering, med forbrugerbeskyttelsesforanstaltninger efter artikel 169, stk. 2, i TEUF, som er minimumsbestemmelser?

Svar:

Ifølge fast retspraksis skal valget af hjemmel for en fællesskabsretsakt ske på grundlag af objektive forhold, som gør det muligt at foretage en domstolskontrol, herunder navnlig af retsaktens formål og indhold.

Spørgsmål nr. 504:

Kan der vedtages forordninger, direktiver og/eller bindende beslutninger med forrang for medlemslandenes lovgivning for rumfart, jf. artikel 189 i TEUF?

Svar:

Forrangsprincippet i EU-retten – som det er fastlagt af EF-Domstolen – indebærer, at umiddelbart anvendelige bestemmelser i EU-retten har forrang frem for medlemsstaternes ret, jf. svar på spørgsmål 24.

Som det fremgår af Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-traktaten af 4. december 2007 afsnit 4.3.10 kan det ikke antages, at Unionen med TEUF artikel 189 får overladt beføjelser omfattet af grundlovens § 20 til at fastsætte regler med direkte virkning (umiddelbart anvendelighed) i forhold til borgere mv. i Danmark. Spørgsmålet om forrang ses således ikke at opstå i relation til TEUF artikel 189.

Det bemærkes, at medlemsstaterne selvsagt ikke kan undlade at opfylde deres forpligtelser i medfør af foranstaltninger vedtaget af TEUF artikel 189, jf. loyalitetsprincippet i TEU artikel 4, stk. 3.

Spørgsmål nr. 505:

Er tilføjelsen i artikel 191, stk. 1, »og navnlig bekæmpelse af klimaforandringer«, en ny EU-kompetence eller blot en præcisering af en bestående kompetence?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 17.

Spørgsmål nr. 506:

Betyder udtrykket »højt beskyttelsesniveau« i artikel 191, stk. 2

- det højeste niveau i noget land?
- et niveau i den øverste kvartil?
- et niveau over gennemsnittet?
- et niveau reelt besluttet af et blokerende mindretal, eventuelt imod et flertal af lande, som ønsker et højere beskyttelsesniveau?

Svar:

Der eksisterer ikke en definition af udtrykket »højt beskyttelsesniveau«. Udtrykket dækker over EU-medlemsstaternes politiske ambition om at prioritere området højt og sikre, at det indgår som et tværgående hensyn ved udformningen og gennemførelsen af alle EU's politikker og aktiviteter.

Spørgsmål nr. 507:

Hvilke dele af energiafsnittet i artikel 194 i TEUF kan i dag reguleres efter Nicetraktatens fleksibilitetsbestemmelse? Hvilke kan ikke?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 178, hvori der redegøres for traktatens bestemmelser om energipolitikken.

Spørgsmål nr. 508:

Er der retsvirkninger af artikel 205 i TEUF om principperne for Unionens optræden udadtil?

Svar:

Bestemmelsen fastlægger, sammen med bestemmelserne i kapitel 1 i afsnit V i TEU, de overordnede principper for Unionens optræden udadtil, som skal følges, når Unionen udmønter sine politikker i henhold til de enkelte hjemmelsbestemmelser.

Spørgsmål nr. 509:

Hvilke aspekter af den intellektuelle ejendomsret er ikke omfattet af traktaterne?

Svar:

Allerede efter det nuværende traktatgrundlag hører det til et af Unionens mål at gennemføre det indre marked, og det antages derfor, at Rådet har hjemmel bl.a. i den gældende bestemmelse i EF-traktatens artikel 308 til – som led i denne målsætning – at vedtage foranstaltninger om intellektuelle rettigheder. Se nærmere Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-traktaten af 4. december 2007 afsnit 4.3.7.

Med Lissabon-traktaten indføres i TEUF artikel 118 som led i det indre marked et udtrykkeligt retsgrundlag for etablering af europæiske beskyttelsesbeviser for at sikre en ensartet beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder i Unionen samt indførelse af centraliserede tilladelses-, koordinations- og kontrolordninger på EU-niveau.

Derudover fastslås i TEUF artikel 207, at handelspolitikken bygger på ensartede principper, bl.a. for så vidt angår handelsrelaterede aspekter af intellektuel ejendomsret.

Endelig åbnes i TEUF art. 262 mulighed for, at Rådet med enstemmighed og efter høring af Europa-Parlamentet kan vedtage bestemmelser »med henblik på at tillægge Den Europæiske Unions Domstol kompetence i et omfang, der fastsættes af Rådet, til at afgøre tvister vedrørende anvendelsen af retsakter vedtaget på grundlag af traktaterne, hvorved der indføres europæiske intellektuelle ejendomsrettigheder«.

Der henvises i øvrigt til svar på spørgsmål 20, 392 og 398.

Spørgsmål nr. 510:

Betyder Domstolens retspraksis og Kommissionens henvisning til bestemmelser i Charteret om Grundlæggende Rettigheder, at Unionen i dag er forpligtet af charteret, så ratifikationen ikke ændrer den bestående retstilstand?

Svar:

Der henvises til tidligere besvarelser, herunder navnlig svar på spørgsmål 30, 40, 41 og 50, hvori der er redegjort for den retlige funktion af charteret mv.

Spørgsmål nr. 511:

Hvilke dele af solidaritetsbestemmelsen i artikel 5 i henholdsvis NATO- og Vestunionstraktaten er ikke medtaget i solidaritetsbestemmelsen i artikel 222 i TEUF?

Svar:

Solidaritetsbestemmelsen i TEUF artikel 222 indeholder en forpligtelse for medlemsstaterne til at bistå et EU-land, der er ramt af et terrorangreb eller en natur- eller menneskeskabt katastrofe. I den sammenhæng vil man kunne anvende både civile og militære midler.

Bestemmelserne i den nordatlantiske traktat (og tilsvarende i Vestunionstraktaten) om gensidig bistand retter sig mod et væbnet angreb på et medlem af den pågældende alliance.

TEU artikel 42, stk. 7, fastslår, at forpligtelserne og samarbejdet på dette område skal være i overensstemmelse med de forpligtelser, der er indgået inden for NATO, som for de stater, der er medlemmer heraf, fortsat er grundlaget for deres kollektive forsvar og organet for dets iværksættelse.

Spørgsmål nr. 512:

Er der nye beføjelser i artikel 222 i TEUF, som ikke findes i de to andre traktater?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 511.

Spørgsmål nr. 513:

Hvilke bestemmelser har forrang i tilfælde af en konflikt mellem artikel 222 i TEUF og solidaritetsbestemmelserne i henholdsvis NATO- og Vestunionstraktaten?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 511.

Spørgsmål nr. 514:

Kan Unionen, jf. artikel 280 i TEUF, oprette egne fængsler?

Svar:

Det er et grundprincip i EU, at forvaltning i forhold til borgerne henhører under medlemsstaterne bortset fra f.eks. konkurrenceretten. TEUF, del III, afsnit V, omfatter ikke bestemmelser om oprettelse af fængsler.

Spørgsmål nr. 515:

Kan der opstilles en liste over handlinger og hverv, som er uforenelige med hvervet som Kommissær, jf. artikel 245 i TEUF?

Svar:

I TEUF art. 245 anføres, at Kommissionens medlemmer, så længe deres tjeneste varer, ikke må udøve nogen anden – lønnet eller ulønnet – erhvervsmæssig virksomhed. »Ved indsættelsen i hvervet afgiver de en højtidelig forsikring, hvorefter de, såvel i deres tjenesteperiode som efter at denne er afsluttet, vil overholde de forpligtelser, der følger med deres hverv, i særdeleshed pligten til efter tjenesteperiodens ophør at udvise hæderlighed og tilbageholdenhed med hensyn til overtagelse af visse hverv eller opnåelse af visse fordele. Overtrædes disse forpligtelser, kan Domstolen på begæring af Rådet, som træffer afgørelse med simpelt flertal, eller af Kommissionen – alt efter omstændighederne – afskedige den pågældende fra sin stilling i henhold til artikel 247 eller fratage ham retten til pension eller andre tilsvarende fordele.«

Artikel 245 fastsætter dermed en retningsgivende ramme for kommissærernes handlinger og hverv, som det på konkret anledning er op til Domstolen på indstilling fra Rådet eller Kommissionen at fastslå om den pågældende kommissær har forbrudt sig imod. Er der tale om mistanke om svig, kan EU's kontor for bekæmpelse af svig, OLAF, i fuld uafhængighed og af egen drift iværksætte undersøgelser.

Spørgsmål nr. 516:

Er det tilladt for euromedlemslande, jf. artikel 282 i TEUF, at opbevare nationale betalingsmidler for det tilfælde, at eurosystemet skulle bryde sammen?

Svar:

Regeringen har ikke kendskab til forordninger eller lign., der forhindrer medlemslande med euroen som valuta i at opbevare mønter og/eller sedler denomineret i tidligere nationale valutaenheder. Eurosedler og -mønter er imidlertid – efter midlertidige overgangsperioder efter indførelsen af euroen – de eneste sedler og mønter med status som lovligt betalingsmiddel i de pågældende lande.

Spørgsmål nr. 517:

Er manglende eller ufyldstgørende begrundelse, jf. artikel 296 i TEUF, ugyldighedsgrund *ex tunc* eller *ex nunc*?

Svar:

Efter fast praksis har en EU-retsakts virkning fra reglens ikrafttræden. Retsakten har med andre ord virkning *ex tunc* (fra da af, dvs. med tilbagevirkende kraft) og ikke kun *ex nunc* (fra nu af). Denne praksis finder anvendelse for alle EU-retlige regler og dermed også for TEUF artikel 296.

Af hensyn til retsforhold stiftet i god tro har EU-Domstolen under anvendelse af et almindeligt retssikkerhedsprincip dog fastslået, at en EU-retsakt i enkelte tilfælde kun kan påberåbes *ex nunc*.

Spørgsmål nr. 518:

Er der retsvirkninger af manglende decharge, jf. artikel 318-319 i TEUF?

Svar:

Bestemmelserne om decharge i TEUF artikel 319 er uændret i forhold til de nuværende bestemmelser i TEF bortset fra, at decharge-behandlingen (regnskabsgodkendelsen) udvides med en gennemgang af en evalueringsrapport om Unionens finanser. Denne rapport, der er en nyskabelse, skal Kommissionen forelægge Europa-Parlamentet og Rådet, jf. TEUF artikel 318.

Det er fortsat Europa-Parlamentet, som – efter henstilling fra Rådet – træffer afgørelse om, hvorvidt der skal meddeles Kommissionen decharge. Parlamentets decharge-behandling kan munde ud i meddelelse, udsættelse eller nægtelse af decharge til Kommissionen. Der er i alle tilfælde tale om en politisk tilkendegivelse af, hvordan Parlamentet bedømmer Kommissionens gennemførelse af budgettet.

Spørgsmål nr. 519:

Kan f.eks. Europa-Parlamentet ved egne beslutninger, jf. artikel 335 i TEUF, udvikle opgaver, der ligger uden for de opgaver, som er tildelt Parlamentet i traktaterne?

Svar:

TEUF artikel 335 foreskriver, at Europa-Parlamentet inden for rammerne af sin administrative autonomi kan repræsentere Unionen for så vidt angår de spørgsmål, der vedrører dets egne funktioner. Europa-Parlamentets overordnede adgang til at udvikle opgaver er dog samtidig underlagt TEU artikel 14, hvoraf det fremgår, at Europa-Parlamentet skal udøve sine politiske kontrolfunktioner og rådgivende funktioner på de betingelser, der er fastlagt i traktaterne.

For så vidt angår Europa-Parlamentets beslutningskapacitet og adgang til at fremsætte initiativer i medfør af Lissabon-traktaten henvises desuden til svar på spørgsmål 5 og 333.

Spørgsmål nr. 520:

Skal en dansk tjenestemand med en fortid som embedsmand i EU rette sig efter danske regler eller EU-regler, jf. artikel 287 i TEUF, i forhold til informationer, han/hun har erhvervet i EU?

Svar:

I spørgsmålet lægges op til at betragte dette som en enten/eller situation. Der vil rettelig være tale om en både/og situation. I forordning nr. 31 (EØF), 11 (Euratom), om vedtægten for tjenestemænd og om ansættelsesvilkårene for de øvrige ansatte i Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Det Europæiske Atomenergifællesskab fremgår det, at en tjenestemand skal afholde sig fra enhver uberettiget afsløring af oplysninger, som han har fået kendskab til i forbindelse med udøvelsen af sit job. Tjenestemanden er pålagt denne forpligtelse efter udtræden af tjenesten. Danske embedsmænd er underlagt de gældende bestemmelser i dansk lovgivning.

Spørgsmål nr. 521:

Kan en overenskomst, jf. artikel 341 i TEUF om hjemsteder, fastlægges ved kvalificeret flertal i Rådet?

Svar:

TEUF, art. 341 fastslår, at fastlæggelsen af hjemstedet for Unionens institutioner sker ved overenskomst mellem medlemsstaternes regeringer. Princippet er ikke nyt og stammer tilbage fra Traktaten om oprettelse af fælles udøvende organer for de tre fællesskaber (EKSF, EØF, Euratom), der blev undertegnet i Bruxelles 8. april 1965 og trådte i kraft den 1. juli 1967.

I en protokol til Lissabon-traktaten – protokol om fastlæggelse af hjemsteder for den Europæiske Unions institutioner og for visse af Unionens organer, kontorer, agenturer og tjenester – bekræfter man princippet knæsat i beslutningen fra 8. april 1965 og opregner hjemstederne for EU's forskellige institutioner.

Et kvalificeret flertal i Rådet kan ikke ændre på denne beslutning, som er truffet ved overenskomst – dvs. enstemmighed – mellem repræsentanterne for medlemslandenes regeringer.

Spørgsmål nr. 522:

Er det ulovligt for et medlemsland, jf. artikel 344 i TEUF, at indklage et andet medlemsland for brud på den europæiske menneskerettighedskonvention?

Svar:

TEUF artikel 344 er en uændret videreførelse af TEF artikel 292, hvorefter medlemsstaterne forpligter sig til ikke at søge tvister vedrørende fortolkningen eller anvendelsen af EU-traktaterne afgjort på anden måde end fastsat i traktaten.

EU-Domstolen har i nogle enkelte tilfælde behandlet spørgsmål vedrørende denne bestemmelse, for eksempel i Mox Plant-sagen (C-459/03). Det fremgår af denne dom, at såfremt en betydelig del af en konkret tvist mellem to medlemsstater vedrører den del af EU-retten, som er underlagt EU-Domstolens kompetence, kan en medlemsstat ikke anlægge en sag herom ved en anden international retsinstans.

Dette princip vil også gælde Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol og Den Internationale Domstol i Haag.

Spørgsmål nr. 523:

Er det, jf. artikel 344 i TEUF, tilladt at gå til Haagdomstolen med konflikter om emner, som falder uden for traktaternes anvendelsesområde?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 522.

Spørgsmål nr. 524:

Hvem afgør, hvad der strider mod et lands sikkerhedsinteresser som nævnt i artikel 346 i TEUF?

Svar:

TEUF artikel 346 angiver, at ingen medlemsstat er forpligtet til at meddele oplysninger, hvis udbredelse efter dens opfattelse ville stride mod dens væsentlige sikkerhedsinteresser, samt at hver medlemsstat kan træffe de foranstaltninger, som den anser for nødvendige til beskyttelse af sine væsentlige sikkerhedsinteresser. Det vil således være medlemsstatens egen vurdering, der ligger til grund for, om der foreligger ”væsentlige sikkerhedsinteresser”. Domstolen vil i sidste instans kunne tage stilling til, om den pågældende medlemsstat har overtrådt den skønsmargin, der tilkommer medlemsstaterne.

Spørgsmål nr. 525:

Hvorfor er det nordiske samarbejde ikke nævnt i en særlig traktatbestemmelse, ligesom unionen mellem Beneluxlandene er det i artikel 350 i TEUF om Unionen?

Svar:

Den økonomiske union mellem Benelux-landene er en udbygning af Belgien, Nederlandene og Luxembourg toldunion fra 1948 og har bl.a. til formål at styrke det økonomiske bånd mellem de tre lande ved den frie bevægelse for personer, varer, kapital og tjenesteydelser.

Bestemmelserne i traktaterne er ikke til hinder for sådanne regionale unioner, i det omfang de ikke er uforenelige med Unionens målsætninger, og deres mål ikke nås ved anvendelse af traktaterne.

Det nordiske samarbejde omfatter også de nordiske lande, der står uden for EU, og er af en anden karakter end unionen mellem Benelux-landene. Det særlige forhold mellem de nordiske lande, der følger af den nordiske pasunion, er nævnt i traktatens protokol om Schengenreglerne som integreret i Den Europæiske Union.

Spørgsmål nr. 526:

Vil regeringen nævne de lovgivningsområder, som, jf. protokollen om det indre marked, fremover kan EU-reguleres ved hjælp af den nævnte fleksibilitetsbestemmelse i artikel 352 i TEUF?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 132, hvori der redegøres for fleksibilitetsbestemmelsen. Vedrørende rækkevidden af protokollen om tjenesteydelser af almen interesse henvises til svar på spørgsmål 416.

Spørgsmål nr. 527:

Vil regeringen give eksempler på bestemmelser, som, jf. protokollen om anvendelsen af Den Europæiske Unions Charter om Grundlæggende Rettigheder i Polen og Det Forenede Kongerige, kan anvendes i Danmark, men ikke i Polen og UK?

Svar:

Som det fremgår af svar på spørgsmål 186, er den omtalte protokol et fortolkningsredskab om charterets anvendelsesområde, navnlig hvad angår charterets afsnit IV, der hovedsagelig omhandler social- og beskæftigelsesforhold, se protokollens artikel 1, stk. 2.

Spørgsmål nr. 528:

Hvorledes vil Danmark, jf. protokollen om statuten for Det Europæiske System af Centralbanker og Den Europæiske Centralbank, blive repræsenteret ved eventuel opgivelse af euro-undtagelsen?

Svar:

Danmark vil ved deltagelse i euroen blive repræsenteret i henhold til »Protokollen om statuten for Det Europæiske System af Centralbanker og Den Europæiske Centralbank«. Dette indebærer blandt andet,

at Danmark – ligesom alle de nuværende lande, der har euroen som valuta – vil være repræsenteret i Styrelsesrådet, som består af medlemmerne af direktionen i ECB og cheferne for de nationale centralbanker. Danmark vil således i kraft af Nationalbankdirektørens repræsentation i Styrelsesrådet få indflydelse på pengepolitikken i euroområdet, som Danmark allerede følger i kraft af fastkurspolitikken.

Når antallet af medlemmer af Styrelsesrådet overstiger 21, indføres en rotationsordning, således at antallet af centralbankchefer med stemmeret udgør 15. For så vidt angår rotationsordningen henvises til artikel 10 i den pågældende protokol.

Spørgsmål nr. 529:

Har regeringen, jf. protokollen om fastlæggelse af hjemsteder for Den Europæiske Unions institutioner og for visse af Unionens organer, kontorer, agenturer og tjenester, diskuteret henvendelsen fra godt en million europæere med ønsket om et enkelt hjemsted for Europa-Parlamentet?

Svar:

»Protokollen om fastlæggelse af hjemsteder for Den Europæiske Unions institutioner og for visse af Unionens organer, kontorer, agenturer og tjenester« opregner hjemstederne for EU's forskellige institutioner.

Fsua. Europa-Parlamentet anføres det i protokollen, at »Europa-Parlamentet har hjemsted i Strasbourg og afholder dér de tolv månedlige plenarmøderækker, herunder også budgetmøderækken. Yderligere plenarmøderækker afholdes i Bruxelles. Europa-Parlamentets udvalg holder deres møder i Bruxelles.«

Det gælder siden Traktaten om oprettelse af fælles udøvende organer for de tre Fællesskaber (EKSF, EØF, Euratom), der blev undertegnet i Bruxelles 8. april 1965 og trådte i kraft den 1. juli 1967, at fastlæggelsen af institutionernes hjemsteder sker ved overenskomst mellem repræsentanterne for medlemslandenes regeringer.

Regeringen har noteret sig kampagnen

www.oneseat.eu

, der er gennemført for kun at have et enkelt hjemsted for Europa-Parlamentet, og støtter generelt, at Parlamentets arbejde – givet det eksisterende traktatgrundlag – kan foregå inden for en ramme, som er så effektiv som muligt.

Spørgsmål nr. 530:

Vil regeringen fremlægge en aktuel oversigt over Schengenregler og andre retspolitiske regler, som Danmark er med i, og en oversigt over dem, som vi er uden for?

Svar:

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 59 fra Folketingets Europaudvalg ad alm. del af 13. marts 2008.

Spørgsmål nr. 531:

Vil regeringen fremlægge en oversigt over regler, som regeringen gerne ville være med i, men som vi ikke kan være med i på grund af undtagelsen på det retlige område?

Svar:

Spørgsmålet vil blive aktuelt under en tilvalgsordning, som vil give Danmark en ret til fra sag til sag at beslutte, hvorvidt man ønsker at deltage i samarbejdet på lige fod med de øvrige medlemsstater.

Hvordan tilvalgsordningen i givet fald vil blive anvendt i praksis til sin tid, er det for tidligt at udtale sig om. Se også besvarelsen af spørgsmål 20 stillet af Folketingets Europaudvalg ad alm. del til ministeren for flygtninge, indvandrere og integration den 13. februar 2007.

For nærmere redegørelse for tilvalgsordningen se endvidere svar på spørgsmål 38.

Spørgsmål nr. 532:

Vil regeringen fremlægge en oversigt over regler på det retlige område, som regeringen ikke ønsker at være med i?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 531.

Spørgsmål nr. 533:

Kan danske dommere vurdere indholdet i en anmodning om udlevering fra andre medlemslande under den europæiske arrestordre?

Svar:

Der er indhentet svar fra Justitsministeriet, der oplyser følgende:

»Hvis Justitsministeriet på baggrund af en europæisk arrestordre træffer beslutning om at udlevere en person til en medlemsstat i Den Europæiske Union, følger det af udleveringsloven, at den pågældende kan forlange at få spørgsmålet om beslutningens lovlighed indbragt for domstolene. Domstolene efterprøver i den forbindelse, om de nærmere betingelser for udlevering til en anden medlemsstat efter reglerne i udleveringslovens kapitel 2 a er opfyldt. Det efterprøves f.eks., om den, der søges udleveret, her i landet eller i en anden medlemsstat i Den Europæiske Union end den medlemsstat, som har anmodet om udlevering, er dømt eller frifundet for den samme strafbare handling.«

Spørgsmål nr. 534:

Kan danske dommere hindre udlevering efter den europæiske arrestordre, hvis de forhold, som påstås kriminelle, ikke ville være ulovlige i Danmark?

Svar:

Der er indhentet svar fra Justitsministeriet, der oplyser følgende:

»Det følger af udleveringslovens § 10 a, stk. 1, at der for så vidt angår en række nærmere opregnede alvorlige forbrydelser som f.eks. terrorisme og menneskehandel vil kunne ske udlevering til strafforfølgning eller straffuldbyrdelse i en anden medlemsstat på grundlag af en europæisk arrestordre, selv om en tilsvarende handling ikke er strafbar efter dansk ret. Det forudsætter imidlertid, at den pågældende lovovertrædelse efter lovgivningen i det medlemsland, der har anmodet om udlevering, kan straffes med fængsel eller anden frihedsberøvende foranstaltning i mindst 3 år.

Udlevering til strafforfølgning i en anden medlemsstat for andre handlinger end de forbrydelser, der er nævnt i udleveringslovens § 10 a, stk. 1, vil kun være mulig, hvis den strafbare handling i den pågældende medlemsstat kan medføre fængsel i mindst et år og en tilsvarende handling er strafbar efter dansk ret, jf. lovens § 10 a, stk. 2

Danske domstole vil i forbindelse med en prøvelse af, om en udleveringsbeslutning, der er truffet af Justitsministeriet, er lovlig, skulle vurdere, om bl.a. betingelserne i udleveringslovens § 10 a er opfyldt. Hvis udleveringsbeslutningen er truffet på grundlag af lovens § 10 a, stk. 2, skal domstolene i den forbindelse bl.a. tage stilling til, om de relevante handlinger ville være strafbare efter dansk ret.«

Spørgsmål nr. 535:

Hvilke EU-retsregler vil, jf. protokollen om Det Forenede Kongerige og Irlands stilling for så vidt angår området med frihed, sikkerhed og retfærdighed, ikke gælde i henholdsvis UK og Irland?

Svar:

EU-retsakter om retlige og indre anliggender, dvs. foranstaltninger, som vil blive vedtaget i henhold til TEUF tredje del, afsnit V, finder ikke anvendelse for UK og Irland, medmindre de pågældende lande tilvælger retsakterne i henhold til de nærmere bestemmelser herom indeholdt i den britisk/irske forbeholdsprotokol.

Spørgsmål 536:

Er Domstolens dom om abort som tjenesteydelse, jf. protokollen om artikel 40.3.3 i Irlands forfatning, anvendelig i Irland?

Svar:

Domstolens dom af 4. oktober 1991 slår fast, at lægelig afbrydelse af svangerskab, der udføres lovligt i den stat, hvor den foretages, er en tjenesteydelse. I forbindelse med vedtagelsen af Maastricht-traktaten blev »Protokol om artikel 40.3.3 i Irlands forfatning« vedtaget. Heri slås det fast, at intet i traktaterne berører anvendelsen i Irland af artikel 40.3.3 i Irlands forfatning om det ufødte barns ret til liv. Lissabon-traktaten ændrer ikke herved.

Spørgsmål nr. 537:

Kan Domstolen se bort fra erklæringen om Den Europæiske Unions Charter om Grundlæggende Rettigheder og udvide anvendelsesområdet for charteret?

Svar:

Charteret udvider ikke Unionens beføjelser som fastsat i traktaterne. Det følger ikke blot af erklæringen om charteret, men også af TEU artikel 6, stk. 1, og af charteret selv, jf. artikel 51, stk. 2.

Charteret tydeliggør over for borgere, institutioner og medlemslande samt over for EU-domstolen, hvilke grundrettigheder der anerkendes af EU, og som det påhviler EU-domstolen at påse overholdelsen af.

Spørgsmål nr. 538:

Er opfattelsen af EU-retten som et forfatningssystem i dommen »Les Verts« fra 1986 og udtalelse 1/1991 fra Domstolen inkluderet i den eksisterende retspraksis, som omtales i udtalelsen fra Rådets Juridiske Tjeneste i erklæring nr. 17 til Lissabontraktaten?

Svar:

Den retspraksis, der henvises til i udtalelsen fra Rådets Juridiske Tjeneste i erklæring nr. 17 til Lissabon-traktaten, er kun den retspraksis, der fastslår og behandler spørgsmål om forrangsprincippet. Les Verts-dommen og udtalelse 1/91 fra EU-Domstolen vedrører ikke spørgsmålet om EU-rettens forrang.

Spørgsmål nr. 539:

Ministeren bedes redegøre for, i hvilke tilfælde der efter indgåelsen af en EU-traktat er blevet tilføjet en protokol til denne traktat.

Svar:

Protokoller udgør integrerende dele af traktaterne, som de knyttes til. Ændringer i EU's traktatretlige grundlag, herunder ved ændringer i eksisterende protokoller eller tilføjelse af nye, forhandles af med-

lemsstaterne under en regeringskonference indkaldt i henhold til TEU artikel 48. Efter afslutningen af en regeringskonference om ændringer af de traktater, som EU bygger på, kan der ikke tilføjes nye protokoller til traktaterne uden indkaldelse af en ny regeringskonference efter TEU artikel 48. Der er Udenrigsministeriet bekendt intet fortilfælde for en regeringskonference alene om en protokol, der ændrer en endnu ikke ikrafttrådt traktat.

Spørgsmål nr. 540:

Ministeren bedes redegøre for indholdet af de 33 punkter i Lissabontraktaten, som det slovenske formandskab har udpeget til forhandling, inden eller efter at traktaten er blevet ratificeret, og gennemgå, hvordan det går med forhandlingerne af disse punkter?

Svar:

Arbejdet med udmøntning af Lissabon-traktatens bestemmelser blev i henhold til formandskabets konklusioner fra DER 13.-14. december 2007 igangsat af det slovenske formandskab på teknisk embedsmandsniveau i Rådet i januar 2008. En række indledende drøftelser har fundet sted, men de befinder sig fortsat på et meget tidligt og indledende stade. Folketingets Europaudvalg modtog 4. februar 2008 foreløbig underretning om igangsættelsen af det indledende tekniske arbejde med udmøntningen af Lissabon-traktaten, herunder en oversigt over de 33 punkter.

Spørgsmål nr. 541:

Ministeren bedes redegøre for, hvilke følsomme politiske aspekter af de forberedende dokumenter (i forhold til implementeringen af Lissabon-traktaten) Jo Leinen (formand for Europa-Parlamentets udvalg for konstitutionelle anliggender) mener det vil være upassende at behandle, så længe vigtige diskussioner om ratificeringen af Lissabontraktaten stadig er i gang.

Svar:

Hvorledes man i det folkevalgte Europa-Parlament vælger at tilrettelægge arbejdet med forberedelsen af Lissabon-traktatens udmøntning er Europa-Parlamentets sag.

I forhold til det arbejde, som pågår blandt medlemslandene i Rådet, modtog Folketingets Europaudvalg 4. februar 2008 orientering om, at det slovenske formandskab i januar har indledt det tekniske arbejde på embedsmandsniveau med iværksættelsen af Lissabon-traktaten, sådan som det blev besluttet af DER i december 2007.

Spørgsmål 542:

Hvad kan ministeren oplyse om Lissabontraktatens finansielle og budgetmæssige konsekvenser og om Europa-Parlamentets budgetudvalgs arbejde med en rapport om disse forhold?

Svar:

Hvorledes man internt blandt udvalgene i det folkevalgte Europa-Parlament vælger at tilrettelægge arbejdet med forberedelsen af Lissabon-traktatens udmøntning, er Europa-Parlamentets sag.

I forhold til det arbejde, som pågår blandt medlemslandene i Rådet, modtog Folketingets Europaudvalg 4. februar 2008 orientering om, at det slovenske formandskab i januar 2008 har indledt det tekniske arbejde på embedsmandsniveau med iværksættelsen af Lissabon-traktaten, sådan som det blev besluttet af DER i december 2007. Dette arbejde omfatter selvsagt også stillingtagen til de finansielle og budgetmæssige konsekvenser af Lissabon-traktaten. I første omgang har arbejdet fokuseret på tilpasningen af de eksisterende budgettekniske procedurer. På sigt vil arbejdet bl.a. omfatte nærmere stillingtagen til tilvejebringelsen af finansiering af de nye embeder og de administrative strukturer, der skal bistå dem.

Spørgsmål nr. 543:

Mener ministeren, at det hemmelighedskræmmeri omkring konsekvenserne af Lissabontraktatens implementering medvirker til at sikre gennemskuelighed og åben debat i EU?

Svar:

Historien i Politiken 8. april 2008 gengiver hovedelementerne i et brev, som det tyske MEP Jo Leinen (PSE) i egenskab af formand for Europa-Parlamentets udvalg for konstitutionelle anliggender har sendt til sine formandskolleger i de andre udvalg i Europa-Parlamentet.

Hvorledes man internt blandt udvalgene i det folkevalgte Europa-Parlament vælger at tilrettelægge arbejdet med forberedelsen af Lissabon-traktatens udmøntning, er Europa-Parlamentets sag.

Folketingets Europaudvalg modtog 4. februar 2008 foreløbig underretning om igangsættelsen af det indledende tekniske arbejde i Rådet med udmøntningen af Lissabon-traktaten, jf. i øvrigt svar på spørgsmål 540.

Spørgsmål nr. 544:

Ministeren bedes redegøre for, hvordan det er hensigten at den stående komité, som skal fremme samarbejdet om indre sikkerhed, skal arbejde, og hvordan den skal sammensættes, samt hvordan statutterne for denne komité sal udarbejdes, jf. TEUF artikel 71.

Svar:

Disse spørgsmål indgår som led i arbejdet med udmøntning af Lissabon-traktaten. Drøftelserne befinder sig fortsat på et meget tidligt og indledende stade.

Spørgsmål nr. 545:

Kan ministeren bekræfte, at Vaxholmdommen henviser direkte til charteret, hvor der i artikel 28 står, at konfliktretten skal anvendes »i overensstemmelse med EU-retten«, der i sidste ende afgøres af EU-Domstolen, og at en vedtagelse af Lissabontraktaten derfor vil cementere Vaxholmdommens konklusioner?

Svar:

Det er korrekt, at Laval-dommen henviser til artikel 28 i EU's charter om grundlæggende rettigheder. Charteret indeholder ikke nye eller udvidede rettigheder i forhold til de rettigheder, som EU skal overholde allerede i dag. At charteret gøres retligt bindende med Lissabon-traktaten, har ikke betydning for Laval-dommens rækkevidde fremover.

Spørgsmål nr. 546:

Finder udenrigsministeren, at grundlovens § 4 kan komme i strid med EU-retten, hvis ligestillings- og antidiskriminationsprincippet i TEU artikel 2 og TEUF artikel 10 af EU-Domstolen tillægges større vægt end TEUF artikel 17?

Svar:

Lissabon-traktaten indeholder ingen bestemmelser, der tildeler EU kompetence til at regulere forholdet mellem bl.a. stat og kirke. Tværtimod er det udtrykkeligt fastsat i TEUF 17, stk. 1, at Unionen ikke har kompetence med hensyn til sådanne spørgsmål. EU-rettens bestemmelser om ligestilling og antidiskrimination finder således ikke anvendelse på forholdet mellem den danske stat og folkekirken, således som dette forhold bl.a. er fastlagt i grundlovens § 4, hvorefter den evangelisk-lutherske kirke er den danske folkekirke og som sådan understøttes af staten.

Spørgsmål nr. 547:

Ministeren bedes oplyse, om det er korrekt, at der efter indgåelsen af Amsterdamtraktaten blev tilføjet en protokol/erklæring?

Svar:

En række protokoller blev forhandlet under regeringskonferencen, der førte til Amsterdam-traktaten, og er tilknyttet denne traktat, herunder Protokol (nr. 5) om Danmarks stilling. Ligeledes blev en række erklæringer afgivet til Amsterdam-traktatens slutakt. Udenrigsministeriet har ikke kendskab til, at der efter undertegnelsen af Amsterdam-traktaten blev indkaldt til en ny regeringskonference med henblik på at tilføje endnu en protokol eller erklæring til denne traktat eller slutakten.

Der henvises desuden til svar på spørgsmål 539.

Spørgsmål nr. 548:

Ministeren bedes oplyse, om der er noget i Lissabontraktaten (herunder i Charteret om Grundlæggende Rettigheder), som vil lægge forhindringer i vejen for nye Ruffertdomme (C-346/06) fra EF-Domstolen?

Svar:

Ruffert-dommen er afsagt på grundlag af EU's nuværende traktatgrundlag. Lissabon-traktaten ændrer ikke på de traktatbestemmelser, der var relevante for EU-Domstolens dom i Ruffert-sagen.

Spørgsmål nr. 549:

Ministeren bedes garantere, at Ruffertdommen (sag C-346/06) på ingen måde får konsekvenser for Danmark, herunder for danske kommuners udbudsmateriale.

Svar:

Afgørelsen i Ruffert-sagen vedrørte en konkret tysk sag. Den danske retstilstand adskiller sig på flere punkter fra den, der var til pådømmelse i Ruffert-sagen.

Dommen og dens eventuelle konsekvenser for den danske retstilstand vil blive analyseret af de relevante myndigheder i Danmark. Sagen vil ligeledes blive drøftet med arbejdsmarkedets parter.

Spørgsmål nr. 550:

Ministeren bedes oplyse, hvordan EF-Domstolen bl.a. kan begrunde Vaxholmdommen (C-431/05) med henvisning til Charteret om Grundlæggende Rettigheder, som først træder i kraft med Lissabontraktaten, jf. fjerde afsnit i svaret på spørgsmål 41 til L 53?

Svar:

EU's Charter om Grundlæggende Rettigheder blev oprindeligt vedtaget af Rådet, Europa-Kommissionen og Europa-Parlamentet på Det Europæiske Råds møde i Nice i december 2000. Charteret i dets tilpassede udgave, som blev udarbejdet i forbindelse med forfatningstraktaten, blev genproklameret af Rådet, Europa-Kommissionen og Europa-Parlamentet den 12. december 2007.

Som det fremgår af Justitsministeriets besvarelse den 21. december 2007 af spørgsmål 6 ad EUU alm. del, har EU-Domstolen hidtil alene henvist til charteret på den måde, at det bekræfter den retstilstand, som EU-Domstolen fastslår i den pågældende dom. Samme fremgangsmåde anvendte EU-Domstolen i forbindelse med dommene i Laval- og Viking Line-sagerne.

Spørgsmål nr. 551:

Ministeren bedes konkret oplyse, ved hvilken folkeafstemning den danske befolkning har besluttet at bemyndige EF-Domstolen til at tage stilling til omfanget af konfliktretten, sådan som det er sket med Vaxholmdommen (sag C-431/05).

Svar:

Det er en fast bestanddel af EU's traktatgrundlag, at EU-Domstolen har mulighed for at prøve nationale bestemmelser overensstemmelse med EU-traktatens grundlæggende frihedsrettigheder, herunder TEF artikel 39, 43 og 49 om fri bevægelighed.

Spørgsmål nr. 552:

Kan ministeren bekræfte, at det nationale kompromis, som en række partier i Folketinget indgik den 21. februar 2008, ikke har nogen som helst juridisk gyldighed i forhold til EF-Domstolen?

Svar:

Den europapolitiske aftale af 21. februar 2008 er en national politisk aftale indgået af de pågældende partier, hvormed der opstilles nogle overordnede europapolitiske mål om, hvordan de nye rammer for EU-samarbejdet skal udnyttes. Aftalen har således ingen juridisk gyldighed.

Spørgsmål nr. 553:

Kan ministeren garantere, at EF-Domstolen efter Lissabontraktatens ratifikation på ingen måde kan gribe ind over for de danske kommuner, som i deres udbudsmateriale kræver, at leverandører og underleverandører overholder gældende løn- og arbejdsforhold?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 549.

Spørgsmål nr. 554:

Vil regeringen forpligte sig til at respektere udfaldet af den irske folkeafstemning om Lissabontraktaten?

Svar:

Lissabon-traktaten kan kun træde i kraft, hvis alle medlemsstater ratificerer den. Herudover er den irske folkeafstemning om og ratifikation af Lissabon-traktaten et irsk anliggende. I øvrigt henvises til svar på spørgsmål 23.

Spørgsmål nr. 555:

Ministeren bedes oplyse, hvilke konkrete forpligtigelser der påhviler Kommissionen, når mindst en million borgere har krævet, at den tager et spørgsmål op, jf. TEU art. 11 og TEUF art. 24?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 37.

Spørgsmål nr. 556:

Hvad er ministerens kommentar til, at formanden for Europa-Parlamentets Udvalg for Konstitutionelle Anliggender (AFCO) i et brev af 12. marts 2008 har henstillet til parlamentets øvrige udvalg, at behandlingen af politisk følsomme emner skal afvente, at ratificeringen af Lissabontraktaten er i hus?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 541 og 543.

Spørgsmål nr. 557:

Ministeren bedes svare klart ja eller nej på spørgsmål 95 til L 53.

Svar:

Der er søgt givet så fyldestgørende og nuancerede svar som muligt på de problemstillinger, udvalget har rejst i rækken af spørgsmål til L 53. Det gælder også betydningen af charteret, som der er redegjort for i besvarelsen af spørgsmål 41 og 50 samt i justitsministeriets besvarelse den 21. december 2007 af spørgsmål 6 ad EUU alm. del. Derfor henvises til disse besvarelser.

På givne foranledning kan tilføjes, at charterets artikel 27 og 28 ikke bryder med den nordiske model, og at adgangen til sagsanlæg ved EU-domstolen med henblik på prøvelse af retsakter ikke følger af charteret, men af traktaternes bestemmelser herom, navnlig TEUF artikel 263, stk. 4.

Spørgsmål nr. 558:

Ministeren bedes oversende en korrekt dansk oversættelse af ordet »undistorted competition«.

Svar:

Den teknisk korrekte oversættelse vil afhænge af den konkrete kontekst, som formuleringen indgår i. Til eksempel kan nævnes, at i Forfatningstraktatens artikel I-3 er den engelske formulering »where competition is free and undistorted« og den danske formulering »fri og lige konkurrence«. I Protokol om det indre marked og konkurrence til Lissabon-traktaten er den engelske formulering »ensuring that competition is not distorted« og den danske formulering »der sikrer, at konkurrencen ikke forvrides«.

Den i den konkrete kontekst korrekte oversættelse fastlægges af de juridisk/sproglige fagfolk i den såkaldte jurist/lingvistgruppe.

Spørgsmål nr. 559:

Ministeren bedes genoverveje spørgsmål 196 til L 53 og herunder oplyse, om det efter ministerens opfattelse er en misforståelse, at EF-Domstolen med Vaxholmdommen har reguleret konfliktretten i Sverige, og at den regulering kan fortsætte i andre medlemslande (herunder Danmark), hvis Lissabontraktaten vedtages uændret?

Svar:

Som nævnt i svar på spørgsmål 196 viderefører Lissabon-traktaten EF-traktatens bestemmelser om arbejdsmarkeds- og socialpolitik, herunder EF-traktatens artikel 137, stk. 5, som fastslår, at EU's egen indsats inden for social- og arbejdsmarkedspolitikken ikke omfatter områder som strejkeret og lønforhold. Se TEUF artikel 153, stk. 5.

EU kan derfor ikke vedtage lovgivning om strejkeretten. Det forhold, at EU ikke kan lovgive om strejkeretten, indebærer ikke, at medlemsstaterne med henvisning til strejkeretten uhindret kan indføre begrænsninger i udøvelsen af EU's øvrige grundlæggende rettigheder.

I Laval-sagen fandt EU-Domstolen, at strejkeretten er en grundlæggende rettighed, hvis udøvelse i det konkrete tilfælde måtte afvejes i forhold til tjenesteydelseernes fri bevægelighed. Der er tale om en konkret svensk sag, hvis rækkevidde ikke uden videre kan overføres på danske forhold. I Danmark pågår der et udredningsarbejde herom med deltagelse af arbejdsmarkedets parter.

Spørgsmål nr. 560:

Ministeren bedes svare på spørgsmål 197 til L 53.

Svar:

EU-Domstolen fastslog eksplicit i Laval-dommen, at retten til at strejke er en grundlæggende rettighed i EU, som kan begrunde begrænsninger i EU's øvrige grundlæggende rettigheder som for eksempel retten til frit at levere tjenesteydelser i en anden medlemsstat. Som anført i svaret på spørgsmål 559 kan EU ikke lovgive om strejkeretten. Det vil også gælde under Lissabon-traktaten.

Spørgsmål nr. 561:

Skal svaret på spørgsmål 346 til L 53 forstås på den måde, at et medlemslands udtræden af EU reelt kræver et flertal af de afgivne stemmer i Europa-Parlamentet og et kvalificeret flertal i Rådet?

Svar:

Som det fremgår af svar på spørgsmål 157, har muligheden for at melde sig ud af fællesskabet hele tiden eksisteret. Lissabon-traktaten fastlægger en procedure, der skal følges, hvis der i forbindelse med, at et medlemsland beslutter sig for at udtræde af Unionen, skal forhandles og indgås en aftale mellem Unionen og det pågældende land om de nærmere bestemmelser for landets udtræden. Som spørgeren angiver, indgås selve denne eventuelle aftale på Unionens vegne af Rådet, der træffer afgørelse med kvalificeret flertal efter Europa-Parlamentets godkendelse.

Såfremt en aftale ikke kan opnås, ophører det pågældende medlemsland med at være medlem af EU efter 2 år, medmindre andet besluttet i enighed.

Spørgsmål nr. 562:

Vil regeringen foreslå, at en dansk godkendelse af EU's tilslutning til den europæiske menneskerettighedskonvention sker ved en folkeafstemning eller med fem sjettedeles flertal i Folketinget?

Svar:

Der henvises til Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-traktaten af 4. december 2007 afsnit 4.4.3, hvori det bl.a. hedder:

»Et andet spørgsmål er, om det vil være nødvendigt at anvende grundlovens § 20 på det tidspunkt, hvor der er truffet en rådsafgørelse om Unionens tiltræden til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, og bl.a. Danmark i givet fald vil skulle godkende en sådan rådsafgørelse. Herom bemærkes, at det må antages, at det ikke er nødvendigt at følge proceduren i grundlovens § 20, hvis det beror på en dansk beslutning, at allerede vedtagne regler vil kunne få direkte virkning for borgere mv. i Danmark. Dette vil være tilfældet på det tidspunkt, hvor Danmark i givet fald vil skulle godkende en rådsafgørelse om Unionens tiltrædelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.«

Spørgsmål nr. 563:

Hvad mener ministeren mere præcist med, at »atomvåben ses ikke at indgå som naturligt led i løsningen af de i TEU artikel 42 og 43 nævnte opgaver« (jf. svar på spørgsmål 415 til L 53). Betyder det f.eks., at atomvåben er fuldstændig udelukket i den sammenhæng?

Svar:

TEU artikel 42, stk. 1, fastsætter, at »[d]en fælles sikkerheds- og udenrigspolitik udgør en integrerende del af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik. Den sikrer Unionen en operationel kapacitet, der gør brug af civile og militære midler. Unionen kan anvende disse i forbindelse med opgaver uden for Unionens område med henblik på fredsbevarelse, konfliktforebyggelse og styrkelse af den internationale sikkerhed i overensstemmelse med principperne i De Forenede Nationers pagt.« TEU artikel 43, stk. 1, præciserer de opgaver, hvortil civile og militære midler kan anvendes på følgende måde: »De opgaver, der er omhandlet i artikel 42, stk. 1, i forbindelse med hvilke Unionen kan anvende civile og militære

midler, omfatter fælles aktioner på nedrustningsområdet, humanitære opgaver og redningsopgaver, rådgivnings- og bistandsopgaver på det militære område, konfliktforebyggende og fredsbevarende opgaver og kampstyrkers opgaver i forbindelse med krisestyring, herunder fredsskabelse og postkonflikt-stabiliseringsopgaver.« Anvendelse af atomvåben til de opgaver, EU har påtaget sig at kunne udføre, giver ikke mening. Det bemærkes i den sammenhæng, at artikel 42, stk. 7, fastslår, at NATO, for de stater, der er medlem heraf, fortsat er grundlaget for deres kollektive forsvar og organet for dets iværksættelse.

Spørgsmål nr. 564:

Hvis EU-retten har forrang frem for dansk ret, jf. erklæring 17 til Lissabontraktaten, har den så også forrang over den del af grønlandsk og færøsk lovgivning, som er vedtaget i Folketinget?

Svar:

Nej. Da traktaterne ikke gælder for Færøerne og Grønland, finder forrangsprincippet heller ikke anvendelse i relation til lovgivning for Færøerne og Grønland.

Spørgsmål nr. 565:

Ministeren bedes forholde sig til Kommissions svar til MEP Søren Søndergaard af 20/12 07, hvoraf det bl.a. fremgår, at det er Kommissionens opfattelse, at charteret giver EU borgerne »yderligere beskyttelse, hvad angår visse rettigheder« i forhold til den europæiske menneskerettighedskonvention.

Svar:

I svar på spørgsmål 27 er der nøje redegjort for forholdet mellem charteret og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Endvidere er der bl.a. i svar på spørgsmål 41 nøje redegjort for charteret, herunder at charteret ikke udvider anvendelsesområdet for EU-retten ud over Unionens kompetencer.

I svaret til MEP Søren Søndergaard af 20. december 2007, som udenrigsministeriet har fundet på Europa-Parlamentets hjemmeside, redegør Kommissionen i en kortere form på tilsvarende vis for charteret og forholdet til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, hvilket ikke giver anledning til yderligere bemærkninger.

Spørgsmål nr. 566:

Kan ministeren garantere, at regler om beskyttelse af personoplysninger, der i medfør af TEU artikel 25, litra a, bliver fastsat inden for området for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, ikke kan have direkte virkning for borgerne i de respektive medlemslande?

Svar:

Justitsministeriet har i sin redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-traktaten af 4. december 2007 afsnit 4.3.4 nøje redegjort herfor. Om bestemmelsen i TEU artikel 39, der er hjemmelsbestemmelsen til at fastsætte regler om beskyttelse af personoplysninger i forbindelse med udøvelsen af aktiviteter inden for kapitlet om den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, hedder det således:

»For så vidt angår beskyttelse af personoplysninger inden for området for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, følger det af EUF-Traktatens artikel 16 B, stk. 2 [TEUF art. 16, ny nummerering], at regler vedtaget på grundlag af denne artikel ikke berører de specifikke regler, der findes i EU-Traktatens artikel 25 a [TEU art. 39, ny nummerering]. Det er i den forbindelse i EU-Traktatens artikel 25 a [TEU art. 39] fastsat, at Rådet vedtager en afgørelse, der fastsætter regler for beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med medlemsstaternes behandling af personoplysninger under udøvelse af aktiviteter, der er omfattet af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik. Der fastsættes endvidere regler for den frie udveksling af disse oplysninger.

Som anført nedenfor under pkt. 4.3.20 er der ikke holdepunkter for at antage, at der inden for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik med Lissabon-Traktaten indføres en adgang for Unionen til at foretage en regulering med direkte virkning i forhold til borgere mv. i medlemsstaterne. I overensstemmelse hermed må det antages, at regler om beskyttelse af personoplysninger, der i medfør af EU-Traktatens artikel 25 a [TEU art. 39] bliver fastsat inden for området for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, ikke kan have direkte virkning i forhold til borgere mv. i Danmark.«

Spørgsmål nr. 567:

Ministeren bedes oplyse, om der er noget i Lissabontraktaten, som lægger op til at stoppe Europa-Parlamentets rejsecirkus mellem Bruxelles og Strasbourg?

Svar:

Lissabon-traktaten ændrer ikke ved traktatens bestemmelser om hjemsted for institutionerne. Der henvises i øvrigt til besvarelsen af spørgsmål 521 og 529.

Spørgsmål nr. 568:

Af ministerens svar på spørgsmål 433 til L 53 fremgår det, at Danmark ikke har fuld indsigt i, hvad EU's forsvarsagentur arbejder med. Hvordan kan det være, at Danmarks regering accepterer en situation, hvor andre EU-stater bruger EU til aktiviteter af nogen slags, uden at regeringen har indsigt heri?

Svar:

Som det fremgår af svaret på spørgsmål 433, har Danmark ikke fuld indsigt i forsvarsagenturet, idet Danmark selv har valgt at sætte sig uden for døren i medfør af forsvarsforbeholdet. Regeringen respekterer selvsagt forsvarsforbeholdet, men forsvarsforbeholdet medfører u hensigtsmæssige situationer. Det er derfor, regeringen i regeringsgrundlaget har tilkendegivet, at det er regeringens hensigt, at vælgerne ved folkeafstemning får lejlighed til at tage stilling til de danske EU-forbehold.

Spørgsmål nr. 569:

Af ministerens svar på spørgsmål 271 til L 53 fremgår det, at EU's forsvarsagenturs status er uændret på trods af, at agenturet er skrevet ind i Lissabontraktaten. Betyder det, at forsvarsagenturet kan nedlægges, selv om traktaten nævner, at EU skal have et forsvarsagentur? Af samme svar fremgår det, at Lissabontraktaten ikke forpligter EU's medlemslande til at øge deres forsvarsbudgetter på trods af formuleringen om, at medlemslandene forpligtes til gradvis at »forbedre deres militære kapacitet«. Kan udenrigsministeren svare konkret på, hvor i det danske forsvar en forbedring af de militære kapaciteter ikke vil medføre en udgiftsforøgelse?

Svar:

Forsvarsagenturet er oprettet, fordi medlemslandene har fundet, at der er klart behov for det. Det forekommer derfor ganske hypotetisk at forestille sig, at det skulle blive nedlagt. Såfremt der på et tidspunkt længere ude i fremtiden vil opstå en situation, hvor medlemslandene skulle finde, at forsvarsagenturet ikke længere havde relevante opgaver, vil arbejdet i agenturet selvsagt blive indstillet. Om agenturet i en sådan hypotetisk situation formelt ville blive nedlagt eller blot ville ophøre med sin virksomhed, kan næppe vurderes med rimelig sikkerhed i den nuværende situation.

For så vidt angår spørgsmålet om forbedring af de militære kapaciteter uden en udgiftsforøgelse henvises til besvarelsen af spørgsmål 56 af 2. maj 2005 (L 137) og til besvarelsen af spørgsmål 78 af 2. maj 2005.

Spørgsmål nr. 570:

Af ministerens svar på spørgsmål 425 til L 53 fremgår det, at Lissabontraktaten ikke ændrer på forsvarsundtagelsens rækkevidde, men der gives ikke svar på, om EU's øgede forsvarsmæssige aktiviteter vil betyde øgede økonomiske udgifter for Danmark. Kan udenrigsministeren derfor svare konkret på, om Lissabontraktaten medfører øget administration inden for forsvarsområdet, og om Danmark skal betale for en sådan udgiftsforøgelse?

Svar:

Lissabon-traktaten medfører ikke i sig selv øget administration inden for forsvarsområdet. Artikel 5 i protokollen om Danmarks stilling angiver, at Danmark ikke deltager i udarbejdelsen og gennemførelsen af Unionens afgørelser og aktioner, som har indvirkning på forsvarsområdet. Danmark deltager derfor ikke i vedtagelsen heraf. Danmark vil ikke være forpligtet til at bidrage til finansiering af aktionsudgifter i forbindelse med sådanne foranstaltninger. Alle udgifter til militære operationer finansieres af medlemsstaterne uden for EU's budget. Kun de rent administrative udgifter (primært udgifter i Rådssekretariatet) finansieres over EU-budgettet.

Spørgsmål nr. 571:

I det tilfælde, at der er konflikt mellem ILO-konvention 94 og EU-retten, bliver Danmark da nødt til at fratræde konventionen?

Svar:

Kommissionen har tidligere udtalt, at ILO-konvention nr. 94 og udstationeringsdirektivet er forenelige, fordi de beskytter de samme hensyn, nemlig beskyttelse af arbejdstagere mod social dumping. EU-Domstolen har ikke med Ruffert-sagen forholdt sig til dette spørgsmål.

Spørgsmål nr. 572:

Ministeren bedes klargøre, i hvilke tilfælde arbejdstagernes beskyttelse, ifølge ministeren, kan betragtes som et tvingende alment hensyn, jf. Ruffertdommen (sag C-346/06)?

Svar:

Beskyttelse af arbejdstagere vil generelt blive anset for et tvingende alment hensyn i EU-retten der, hvor beskyttelsesbehovet er reelt. Det vil være tilfældet på en række områder som for eksempel arbejdsmiljø, forhandlingsret og løn.

Spørgsmål nr. 573:

Kan ministeren garantere, at der ikke er nogen bestemmelser i Lissabontraktaten med tilhørende protokoller, der begrænser Danmarks ret til selvstændigt at regulere adgangen til abort?

Svar:

Adgangen til abort i Danmark følger af lov nr. 350 af 13. juni 1973 om svangerskabsafbrydelse. Denne ret anfægtes ikke af Lissabon-traktaten med tilhørende protokoller.

Spørgsmål nr. 574:

Kan ministeren garantere, at der ikke er nogen bestemmelser i Lissabontraktaten med tilhørende protokoller, der begrænser Danmarks ret til selvstændigt at træffe beslutninger om, hvilke energikilder Danmark vil bruge, herunder biobrændsel og atomkraft?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 361.

Spørgsmål nr. 575:

Hvilke elementer mener ministeren en traktat skal indeholde, for at den får forfatningskarakter, jf. ministerens mange henvisninger til, at Lissabontraktaten ikke har forfatningsmæssig karakter?

Svar:

Regeringen har ved tidligere lejligheder redegjort detaljeret for den af spørgeren nævnte problemstilling. Der henvises særligt til svar på spørgsmål 2 ad EUU alm. del oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. december 2007. Herudover har problemstillingen været berørt i blandt andet samråd med justits- og udenrigsministeren hhv. den 6. og 7. december 2007.

Spørgsmål nr. 576:

Vil ministeren venligst uddybe sit svar på spørgsmål 196 til L 53, hvor der spørges om, hvorvidt ministeren kan garantere, at Lissabontraktatens bestemmelser på ingen måde berører medlemsstaternes beføjelser til at regulere strejkeretten? Der spørges ikke kun til EU's kompetencer i medfør af TEUF art. 153, men også til betydningen af f.eks. TEUF art. 45, TEUF art. 49 og TEUF art. 56.

Svar:

Det fremgår af TEUF artikel 153, stk. 5, at EU's egen indsats inden for social- og arbejdsmarkedspolitikken ikke omfatter områder som strejkeret og lønforhold. Dette er en videreførelse af EF-traktatens artikel 137, stk. 5.

Der er ikke hjemmel i TEUF artikel 45, 49 og 56 til at lovgive om strejkeret. TEUF artikel 45, 49 og 56 om fri bevægelighed for henholdsvis arbejdskraft, etablering og tjenesteydelser er en videreførelse af EF-traktatens nuværende bestemmelser. Der henvises endvidere til svar på spørgsmål 559.

Spørgsmål nr. 577:

Ministeren bedes redegøre for, hvorvidt Lissabontraktaten indebærer, at udstationerede arbejdere ansættes efter oprindelseslandets løn- og arbejdsvilkår i værtslandet?

Svar:

Udstationerede arbejders forhold er reguleret i udstationeringsdirektivet, som blev vedtaget 1996.

Formålet med udstationeringsdirektivet er blandt andet at sikre fair konkurrence i forbindelse med udveksling af tjenesteydelser og forholdsregler, der garanterer, at arbejdstagernes rettigheder respekteres. Direktivet retter sig mod udenlandske arbejdsgivere, der udstationerer arbejdstagere til at udføre arbejde i et andet EU-land. Efter direktivet er udenlandske arbejdsgivere forpligtet til at sikre deres udstationerede ansatte en kerne af ufravigelige regler om minimumsbeskyttelse, som via lov eller overenskomster er gjort generelt gældende i værtslandet. Dette gælder for eksempel hensynet til arbejdsmiljø, arbejdstid, betalt ferie, ligestilling og mindsteløn.

I Danmark er det overladt til arbejdsmarkedets parter via aftale at regulere lønfastsættelsen for arbejde, som udføres i Danmark. Udenlandske arbejdsgivere i Danmark er ikke underlagt et krav om mindsteløn fastsat ved lov eller ved kollektiv overenskomst, som ved lov er gjort generelt gældende, som kendes fra andre EU-lande som for eksempel Tyskland.

Udstationeringsdirektivet er vedtaget med hjemmel i TEUF artikel 47, stk. 2, og artikel 55. Disse bestemmelser videreføres uændret i Lissabon-traktaten.

Spørgsmål nr. 578:

Ministeren bedes garantere, at det med Lissabontraktaten stadig bliver op til Folketinget at afgøre, om der skal indføres brugerbetaling på danske uddannelser eller ej?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 583.

Spørgsmål nr. 579:

Ministeren bedes oplyse, om charteret sikrer gratis uddannelse for alle?

Svar:

Artikel 14, stk. 2, i Charteret om Grundlæggende Rettigheder medfører, at enhver har ret til gratis at følge den obligatoriske undervisning. I Danmark er den obligatoriske undervisning de ni års skolegang i grundskolen. Der henvises i øvrigt til svar på spørgsmål 41.

Spørgsmål nr. 580:

Ministeren bedes oplyse, om Lissabontraktaten klargør, hvad der defineres som tjenesteydelser af almen interesse og tjenesteydelser af almen økonomisk interesse?

Svar:

I lighed med det nugældende traktatgrundlag indeholder Lissabon-traktaten ingen definition af tjenesteydelser af almen interesse eller tjenesteydelser af almen økonomisk interesse. Af Lissabon-traktaten fremgår som hidtil alene, at en tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse skal fremme social og territorial samhørighed, jf. TEUF artikel 14, og virksomheder, der har fået overdraget at udføre tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, er underkastet traktatens bestemmelser, navnlig konkurrencereglerne, i det omfang anvendelsen af disse bestemmelser ikke retligt eller faktisk hindrer opfyldelsen af de særlige opgaver, som er betroet dem, jf. TEUF artikel 106, stk. 2. Der henvises i øvrigt til svar på spørgsmål 474.

Spørgsmål nr. 581:

Kan ministeren garantere, at Kommissionen i Lissabontraktaten ikke kan finde belæg for at indfører brugerbetaling på uddannelsesprogrammer som tilfældet med Erasmus Mundus programmet?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 583.

Spørgsmål nr. 582:

Ministeren bedes redegøre for, hvad ændringen fra enstemmighed til flertalsafgørelser på uddannelsesområdet får af indflydelse på medlemsstaternes beføjelse til at beslutte finansieringsmodel samt levere, udlægge og tilrettelægge de videregående uddannelser?

Svar:

Lissabon-traktaten ændrer ikke på, at foranstaltninger, der kan bidrage til at realisere EU's målsætninger på uddannelsesområdet, i lighed med det nugældende traktatgrundlag vedtages af Rådet med kvalificeret flertal i fælles beslutningstagen med Parlamentet, jf. TEUF artikel 165, stk. 4. Se artikel TEF 149, stk. 4. Der henvises i øvrigt til svar på spørgsmål 583.

Spørgsmål nr. 583:

Ministeren bedes oplyse, hvad Lissabontraktaten får af konsekvenser for uddannelsesområdet?

Svar:

Lissabon-traktaten medfører ingen substantielle ændringer på uddannelsesområdet i forhold til det nugældende traktatgrundlag.

Det præciseres i TEUF artikel 6, at EU kan gennemføre understøttende, koordinerende eller supplerende tiltag på uddannelsesområdet. Derudover nævnes uddannelse i TEUF artikel 9 som et tværgående hensyn, der skal tages i betragtning ved udformningen og gennemførelsen af alle EU's politikker og aktiviteter.

Samarbejdet på uddannelsesområdet finder primært sted med hjemmel i TEUF artikel 165, hvoraf det bl.a. fremgår, at EU kan støtte og supplere medlemsstaternes indsats med fuld respekt for medlemsstaternes ansvar for undervisningsindholdet og opbygningen af uddannelsessystemet. I TEUF artikel 165 tilføjes som noget nyt en målsætning om at fremme sport i Europa. Endvidere tilføjes fremme af unges deltagelse i det demokratiske liv i Europa til målene for Unionens indsats. Derudover er der alene tale om sproglige konsekvensrettelser.

Endelig er der tale om en justering for så vidt angår inddragelse af uddannelsesområdet i handelsaftaler. Hidtil har forhandling og indgåelse af handelsaftaler inden for bl.a. uddannelsesområdet krævet såvel en fællesskabsafgørelse som en mellemstatslig overenskomst. Lissabon-traktaten ophæver denne bestemmelse som konsekvens af omdannelsen af Unionen og Fællesskabet til én samlet Union (EU). Til gengæld præciseres det, at der gælder enstemmighed for indgåelse og forhandling af handelsaftaler bl.a. om uddannelsesmæssige tjenesteydelser, der risikerer at forstyrre den nationale tilrettelæggelse af sådanne tjenesteydelser alvorligt samt at bringe medlemsstaternes ansvar for levering heraf i fare, jf. TEUF artikel 207, stk. 4, litra b).

Spørgsmål nr. 584:

Ministeren bedes oplyse, om der med Lissabontraktaten lægges op til større offentlige investeringer på uddannelsesområdet?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 583.

Spørgsmål nr. 585:

Ministeren bedes oplyse, om Lissabontraktaten forhindrer større offentlige investeringer på uddannelsesområdet?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 583.

Spørgsmål nr. 586:

Ministeren bedes vurdere, om Lissabontraktaten garanterer, at uddannelse forbliver et fælles offentligt gode og ikke overgår til at blive betragtet som en handelsvare under et indre marked?

Svar:

Det følger af de nugældende traktatbestemmelser, som de er fortolket af EF-domstolen, at undervisning i medlemsstaternes nationale undervisningssystemer, der finansieres over de offentlige budgetter, hverken er varer eller tjenesteydelser i traktatens forstand. Undervisning i erhvervmæssigt øjemed, der udføres mod betaling, som afkræves af de studerende, er derimod tjenesteydelser i traktatens forstand. Lissabontraktaten ændrer ikke herved. Der henvises i øvrigt til svar på spørgsmål 583.

Spørgsmål nr. 587:

Af ministerens svar på spørgsmål 426 til L 53 fremgår det, at Danmarks regering ikke vil modsætte sig, hvis de andre EU-lande vil etablere en egentlig EU-hær. Kan udenrigsministeren bekræfte, at Lissabontraktatens ord om et fælles forsvar giver hjemmel til etableringen af en egentlig EU-hær?

Svar:

Det fremgår af svaret på spørgsmål 426, at Danmark i overensstemmelse med protokollen om Danmarks stilling ikke vil hindre de andre lande i at udvikle deres samarbejde på det område, der er omfattet af forsvarsforbeholdet. Det fremgår af den politiske aftale mellem en række partier, som er indgået i tilknytning til Lissabon-traktaten, at »Traktaten ikke indebærer skabelsen af en europæisk hær og ikke ændrer ved regeringens og Folketingets eneret til at udsende danske tropper som fastsat i grundloven«.

Det kan ikke bekræftes, at traktaten giver hjemmel til etablering af en »egentlig EU-hær«. Dette udtryk findes ikke i traktaten, der i TEU artikel 42 udtrykkeligt angiver, at NATO forsat er grundlaget for det kollektive forsvar mellem NATO-landene, og at EU-samarbejdet skal overholde de NATO-forpligtelser, de medlemslande, som også er medlemmer af NATO, har. Samme artikel fastslår, at et fælles forsvar kun kan gennemføres efter en fremgangsmåde, der kræver enighed mellem alle medlemslande og ratifikation i alle medlemsstater efter hvert lands egne forfatningsmæssige regler. Disse regler er uændrede i Lissabon-traktaten.

Spørgsmål nr. 588:

Af ministerens svar på spørgsmål 415 til L 53 fremgår det, at ministeren har den opfattelse, at hverken EU's eksisterende tilmeldte kapaciteter eller igangværende drøftelser vedrørende fremtidige militære kapaciteter omfatter atomvåben. Men hvordan kan det så være, at et dokument fra Den Vesteuropæiske Unions Parlamentariske Forsamling fra december 2007 slår fast:

»The speech given in January 2006 by French President Jacques Chirac on adapting nuclear deterrence to the age of international terrorism was a reminder of the importance of deterrence to European security«
samt

»Throughout the process of setting up European defence, the issue of deterrence has been an underlying factor, something carefully hidden from view«?

Svar:

TEU artikel 42, stk. 7, fastslår, at NATO for de lande, som er medlemmer heraf, forsat er grundlaget for deres kollektive forsvar og organet for dets iværksættelse. NATO-samarbejdet har gennem mange årtier været baseret bl.a. på atomar afskrækkelse som garanti for Europas sikkerhed. Dette forekommer derfor hverken nyt eller skjult. Som beskrevet i svaret på spørgsmål 563 er det imidlertid opfattelsen, at anvendelse af atomvåben ikke giver mening i forhold til de opgaver, EU har påtaget sig at kunne udføre.

Spørgsmål nr. 589:

Af ministerens svar på spørgsmål 31 til L 53 fremgår det, at »tærskelen for anvendelsen af nødbremsen over for en afgørelse truffet med kvalificeret flertal bliver skærpet i forhold til i dag«. Kan udenrigsministeren give konkrete eksempler på, hvordan der vil ske en skærpelse?

Svar:

Ændringen indikerer, at kravene til den pågældende medlemsstats bevæggrunde til at anvende nødbremsen skærpes. Der ændres imidlertid ikke ved bestemmelsens mekanisme, hvorefter det er den enkelte medlemsstat, der afgør, hvornår der er tale om »vitale« årsager. Det er ikke muligt på forhånd at opstille konkrete eksempler, der illustrerer ændringen.

Spørgsmål nr. 590:

Af ministerens svar på spørgsmål 436 til L 53 fremgår det, at »nedrustningsområdet« er nævnt i Lissabontraktaten. Men kan udenrigsministeren beskrive, i hvilken grad staterne forpligter sig til at nedruste, og hvilke planer der foreligger om militær nedrustning inden for EU's sikkerheds- og forsvarspolitik, hvis Lissabontraktaten træder i kraft?

Svar:

Lissabon-traktaten giver i artikel 43 hjemmel til at vedtage fælles aktioner på nedrustningsområdet. Lissabon-traktaten indeholder ikke en forpligtelse til nedrustning. Regeringen har ikke kendskab til planer om militær nedrustning inden for EU's sikkerheds- og forsvarspolitik. Det er hensigten, at de europæiske militære kapaciteter styrkes, så EU er i stand til at gennemføre de i traktatens artikel 42 og 43 anførte opgaver.

I øvrigt henvises til svar på spørgsmål 569.

Spørgsmål nr. 591:

Af ministerens svar på spørgsmål 329 til L 53 fremgår det, at EU-Kommissionen har ansvaret for administrationen af FUSP-budgettet med dertil hørende kontrolmuligheder. Er regeringen tilfreds med denne ordning set i lyset af de regnskabsmæssige problemer i EU-systemet?

Svar:

Der er i dele af gennemførelsen af EU's budget en række mangler og svagheder. Derfor arbejder regeringen aktivt for, at alle dele af EU's budget forvaltes og kontrolleres korrekt af Kommissionen og andre budgetansvarlige på EU-niveau og nationalt niveau. Regeringens indsats finder bl.a. sted ved Rådets (ECOFIN) behandling af Revisionsrettens årsberetning og Kommissionens forslag til en generelt bedre budgetgennemførelse såvel som i de arbejdsgrupper, der drøfter spørgsmål om den finansielle styring, kontrol og revision af de enkelte budgetområder.

Spørgsmål nr. 592:

I ministerens svar på spørgsmål 435 til L 52 henvises der til Udenrigsministeriets redegørelse for konsekvenserne for Færøerne og Grønland af forfatningstraktaten m.v. (af 29. marts 2005). En af hovedpointerne i redegørelsen er, at udenrigspolitikken stadig er mellemstatslig på trods af styrkelsen af den fælles udenrigspolitik. Men hvordan vil udenrigsministeren garantere, at Færøerne og Grønland ikke mister indflydelse på den danske udenrigspolitik, hvis Lissabontraktaten vedtages, f.eks. i en situation, hvor et hasteemne kommer på dagsordenen i EU?

Svar:

Danmarks udenrigspolitik fastlægges af regeringen og Folketinget. Alle medlemmer af Folketinget – herunder de grønlandske og færøske – har samme ret til at gøre deres indflydelse gældende i disse spørgsmål. Hertil kommer, at regeringen igennem en årrække har udviklet et samarbejde med de to landsstyre, der giver regeringen og landsstyrene mulighed for løbende at drøfte udenrigspolitiske emner af særlig betydning for Færøerne og Grønland. Vedtagelser inden for EU's udenrigs- og sikkerhedspolitik omfatter ikke Grønland og Færøerne, hvilket i sig selv betyder, at særlige færøske eller grønlandske interesser kun sjældent vil blive berørt.

Spørgsmål nr. 593:

I ministerens svar på spørgsmål 415 til L 53 henvises der til besvarelsen på spørgsmål 237 af 23. maj 2005 (L137). Men efter den pågældende besvarelse har Finland revideret sin lovgivning angående kravet om FN-mandater. I den finske regerings begrundelse (Regeringens proposition till Riksdagen med forslag till lag om militär krishantering) blev det således slået fast, at formålet med lovændringer var at gøre det muligt for Finland at deltage i EU's militære kampgrupper. Den finske regering nævner også undtagelsessituationer, hvor militære aktioner uden FN-mandat kan opstå. Er udenrigsministeren uenig med Finlands regering i, at EU's militære kampstyrker vil kunne komme i situationer, hvor militære aktioner uden FN-mandater kan opstå?

Svar:

Nej. I besvarelsen af spørgsmål 237 af 23. maj 2005 (L 137) anføres bl.a. at: »Endelig kan det i ekstraordinære situationer være nødvendigt at engagere sig for at forhindre humanitære katastrofer som eksempelvis folkedrab i tilfælde, hvor FN's Sikkerhedsråd ikke har kunnet blive enigt om at tage skridt til at standse overgrebene.«

Spørgsmål nr. 594:

I protokollen om tjenesteydelser af almen interesse skelnes der mellem på den ene side tjenesteydelser af almen økonomisk interesse (artikel 1) og på den anden side ikke-økonomiske tjenesteydelser (artikel 2). I svaret på spørgsmål 261 til L 53 oplyser ministeren, at »Det er op til medlemsstaterne selv i overensstemmelse med fællesskabsretten at fastsætte, hvad de definerer som tjenesteydelser af almen interesse og almen økonomisk interesse.« Ministeren bedes derfor redegøre for, hvad ministeren forstår ved ikke-økonomiske tjenesteydelser, samt udlevere en liste over disse.

Svar:

Hvorvidt en tjenesteydelse er økonomisk eller ikke-økonomisk, kommer an på en konkret vurdering. Fra EF-Domstolens praksis kan udledes, at tjenesteydelser, som udelukkende har karakter af myndighedsudøvelse, herunder varetagelse af statens indre og ydre sikkerhed, ikke er økonomiske tjenesteydelser. Disse har således karakter af tjenesteydelser af almen interesse. Af retspraksis kan desuden udledes, at tjenesteydelser af almen interesse typisk drejer sig om virksomhed, som staten udfører som led i sine opgaver på det sociale, kulturelle, uddannelsesmæssige og retlige område. Der henvises i øvrigt til svar på spørgsmål 580.

Spørgsmål nr. 595:

Af Justitsministeriets »Redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabontraktaten« fremgår det, at der skal træffes en selvstændig dansk beslutning om, hvorvidt Danmark kan godkende en rådsafgørelse om Unionens tiltræden af den europæiske menneskerettighedskonvention m.v. Af Justitsministeriets »Redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Traktat om en Forfatning for Europa« fra 2004 fremgik det imidlertid, at dette spørgsmål forudsatte en anvendelse af grundlovens § 20. Kan udenrigsministeren forklare, hvorfor der ikke længere er behov for at anvende grundlovens § 20, og om den selvstændige danske beslutning angående godkendelse af rådsafgørelsen vil forudsætte en anvendelse af § 20 i Danmarks Riges Grundlov?

Svar:

Bestemmelsen om EU's tiltræden af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention er i Lissabon-traktaten reguleret således, at beslutning herom træffes af Rådet med enstemmighed og med efterfølgende national ratifikation, hvor det i forfatningstraktaten kunne besluttes med kvalificeret flertal og uden national ratifikation, jf. svar på spørgsmål 2 ad EUU alm. del af den 28. november 2007. Dette har betydning for ordningens forhold til grundlovens § 20, jf. nærmere Justitsministeriets redegørelser vedrørende henholdsvis forfatningstraktaten og Lissabon-traktaten.

Der henvises i øvrigt til svar på spørgsmål 562.

Spørgsmål nr. 596:

Justitsminister Lene Espersen har af juridiske grunde afvist, at Danmark vil kunne tiltræde et juridisk bindende menneskerettighedscharter fra EU. Kan udenrigsministeren forklare, hvordan det kan lade sig gøre nu?

Svar:

Udenrigsministeriet er ikke bekendt med, hvilken reference til justitsministeren, som spørgeren sigter til. Udenrigsministeriet kan henholde sig til Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-traktaten af 4. december 2007 afsnit 4.4.4, hvori det om charteret bl.a. konkluderes:

»På den baggrund indebærer det forhold, at Den Europæiske Unions Charter om Grundlæggende Rettigheder med Lissabontraktaten får samme juridiske værdi som traktaterne, efter Justitsministeriets opfattelse ikke, at der overlades nye beføjelser til Unionen. Danmarks tilslutning til EU-Traktatens artikel 6, stk. 1, kræver derfor ikke anvendelse af proceduren i grundlovens § 20.

Om forholdet til grundloven bemærkes desuden: I charterets artikel 53 er det som nævnt fastsat, at ingen bestemmelse i charteret må medføre en begrænsning bl.a. i de menneskerettigheder og frihedsrettigheder, der er indeholdt i medlemsstaternes forfatninger. Den Europæiske Unions Charter om Grundlæggende Rettigheder vil allerede derfor ikke indebære nogen indskrænkning i de frihedsrettigheder, som borgerne er sikret efter den danske grundlov. Det forhold, at danske myndigheder i medfør af charterets artikel 51, stk. 1, vil være forpligtet til at respektere bestemmelserne i charteret, når de gennemfører EU-retten, og at spørgsmål herom vil kunne prøves af Den Europæiske Unions Domstol, rejser efter Justitsministeriets opfattelse heller ikke spørgsmål i forhold til grundloven.

I den forbindelse bemærkes det, at grundloven ikke er til hinder for, at Danmark påtager sig internationale forpligtelser, der rækker videre end grundlovens frihedsrettigheder. Danmark er således allerede tilsluttet en række konventioner mv., der indeholder rettigheder, som går videre end grundlovens frihedsrettigheder. Det gælder f.eks. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, der også indeholder regler om, at konventionens bestemmelser kan prøves af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol.«

Spørgsmål nr. 597:

Kan udenrigsministeren garantere, at det ikke bliver EF-Domstolen, der kommer til at afgøre, hvornår en tjenesteydelse kan betragtes som ikke-økonomisk?

Svar:

Som det fremgår af Lissabon-traktatens protokol om tjenesteydelser af almen interesse, er der forskelle mellem medlemsstaternes afgrænsning af tjenesteydelser af almen økonomisk interesse. En fælles, horisontal definition af tjenesteydelser af almen interesse vil derfor være vanskelig at etablere. Den valgte formulering tilstræber at sikre en rimelig skønsmargin for beslutningerne i medlemsstaterne. Såfremt en sag indbringes for Domstolen, vil det påhvile den at tage stilling til de spørgsmål, som sagerne rejser.

Spørgsmål nr. 598:

Kan ministeren garantere, at ILO konvention 94 beskytter Danmark mod løndumping?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 571.